

БҰҚАР ЖЫРАУ ЖАРШЫСЫ

Бұқар жырау аудандық апталық газеті Еженедельная газета Бухар-Жырауского района
Газет 1939 жылдың 12 сәуірінен бастап шығады Газета издается с 12 апреля 1939 года

14 сәуір 2018 жыл
апреля 2018 года
№14 (1255)

Нурсултан Назарбаев
встретился с первым
заместителем
председателя партии
«Нур Отан» **Мауленом**

Ашимбаевым.

Президенту Казахстана была представлена информация о текущей деятельности партии, а также отчет об итогах IV съезда молодежного крыла «Жас Отан».

Глава государства отметил важную миссию молодежного крыла партии в процессе реализации государственной политики.

«Съезд молодежного крыла «Жас Отан» прошел успешно.

В соответствии с моим поручением должна осуществляться политическая работа среди молодежи. Цель «Жас Отан» — сплотить вокруг себя всю молодежь Казахстана», — сказал Нурсултан Назарбаев.

Усилить работу партии

В ходе встречи Маулен Ашимбаев подробно остановился на достигнутых результатах по итогам проведенного съезда.

«В IV съезде приняли участие

более 1500 делегатов из всех областей и регионов. В первый день форума состоялась конференция партии, были проведены пять специальных панельных сессий», — сказал

первый заместитель председателя партии «Нур Отан».

Кроме того, Ашимбаев доложил Президенту Казахстана об участии партии в реализации стратегических государственных и отраслевых программ, в том числе «Рухани жаңғыру» и «Цифровой Казахстан».

Также первый заместитель председателя партии «Нур Отан» проинформировал Главу государства о ходе формирования кадрового резерва партии.

По итогам встречи Нурсултан Назарбаев дал ряд конкретных поручений в направлении усиления работы партии по различным сферам деятельности.

Tengrinews

2018 жылдың 2 тоқсанында Бұқар жырау ауданы әкімінің аппаратында жеке мәселелер бойынша жеке және заңды тұлғалардың өкілдерін Бұқар жырау ауданы әкімінің және оның орынбасарларының қабылдау

КЕСТЕСІ

Азаматтарды қабылдайтын тұлғаның А.Ж.Т.	Азаматтарды қабылдайтын тұлғаның лауазымы	Азаматтарды қабылдайтын күні және уақыты	Байланыс телефоны
Шагурашид Қалиұлы Мамалинов	Аудан әкімі	Ботақара кентінде апта сайын бейсенбі күні сағ. 9-30-13-00 дейін Г.Мұстафин кентінде әр айдың ақырғы жұма күні сағ. 9-30-13-00 дейін	2-11-18
Ақпанова Айғаным Жолшорақызы	Аудан әкімінің орынбасары	Апта сайын сейсенбі күні сағ.14-30-18-00 дейін	2-12-60
Арман Шалиевич Дардаков	Аудан әкімінің орынбасары	Апта сайын сейсенбі күні сағ.14-30-18-00 дейін	2-14-90
Сапар Қаиркенұлы Сатаев	Аудан әкімінің орынбасары	Апта сайын сәрсенбі күні сағ.14-30-18-00 дейін	2-16-01

Бұқар жырау ауданының әкімі Ш.Қ.Мамалиновтың азаматтарды қабылдауды ұйымдастыруға жауапты - аудан әкімі аппаратының құжаттамалық қамтамасыз ету бөлімі, алдынала жазылу 8 (72154) 2-11-18 телефоны бойынша жасалады.

ГРАФИК

приема по личным вопросам физических и представителей юридических лиц акимом Бухар-Жырауского района и его заместителями в аппарате акима Бухар-Жырауского района на 2 квартал 2018 года

Ф.И.О. лица, проводящего прием граждан	Должность лица, проводящего прием граждан	Дата и время приема граждан	Контактный телефон
Мамалинов Шагурашид Калиевич	Аким района	В пос.Ботақара – еженедельно в четверг с 9-30 до 13-00 В пос.Г.Мустафина – последняя пятница каждого месяца с 9-30 до 13-00	2-11-18
Ақпанова Айғаным Жолшоровна	Заместитель акима района	Еженедельно во вторник с 14-30 до 18-00	2-12-60
Дардаков Арман Шалиевич	Заместитель акима района	Еженедельно во вторник с 14-30 до 18-00	2-14-90
Сатаев Сапар Қаиркеневич	Заместитель акима района	Еженедельно в среду с 14-30 до 18-00	2-16-01

Ответственный за организацию приема граждан акимом Бухар-Жырауского района Мамалиновым Ш.К. - отдел документационного обеспечения аппарата акима района, предварительная запись производится по телефону: 8 (72154) 2-11-18.

Құрметті жерлестер!

Халқымыздың кемеңгер ойшылы, қоғам қайраткері, Абылай ханның кеңесшісі, «Көмекей әулие» атанған Бұқар жырау Қалқаманұлының туғанына 350 жыл толады. Осыған орай, бүгінгі таңда ауданда баба мерейтойына дайындық шаралары басталып кетті.

Іс-шараларды ұйымдастыру үшін қор ашылғанын баяндай отырып, тойға тарту-таралғы беруге жанашыр азаматтар, ұйымдар, мекемелер мен өндіріс орындары көрсетілген есепшотқа үлесін қосса нұр үстіне нұр болар еді.

Осы шараға аудан жұртшылығы бір кісідей ат салысып, абыройлы өтуіне қолдау көрсетеді деп сенеміз.

Реквизиты и номер счета:
ИИК KZ 38563K350000076207 в АО «Казпочта»
БИК KPSTKZKA
БИН 171040031878

Кбе 18
Индекс: 100400, Карагандинская область Бухар-Жырауский район, поселок Ботақара, улица Бухар жырау, 56А.

Т.АРБАБАЕВ,

“Бұқар жырау Қалқаманұлы атындағы”
қоғамдық қордың төрағасы,
аудандық ардагерлер ұйымының төрағасы

Бұқар жырауға арнау

Жырау дастан данасы,
Болар Бұқар бабасы.
Әділдікті жырлаған,
Халықтың ол дарасы.
Кеңес беріп қолдаған,
Абылайдың көсемі.
Елін, жерін қорғаған,
Бұқар бабам жасасын.
Азаттықты қолдаған,
Әулие бабам, жасасын.
Семізбұғы жанында,
Далба тауы қасында.
Жарқырайды кесенең,
Айшығы бар басында.
Әрқашанда ұрпағын,
Бұқар баба қолдасын.
Барған адам жанына,
Бағыштайды дұғасын,
Жырымды Бұқар бабама,
Арнадым ұлы данама.
Құтты болсын мерейтой,
Көмекей-әулие, ғұлама.

Ерасыл ҒАБДУЛАХАТ,
Үміткер орта мектебінің 9-сынып оқушысы

Хабарландыру Объявления

Продается недвижимость

Продается благоустроенный дом в п.Ботакара, ул.Амангельды, дом 42. Имеется большой огород, рассадник, пластиковые окна, железная входная дверь. Дом в хорошем состоянии, паровое отопление, скважина, водопровод, телефон, Интернет. Цена договорная.
Обращаться по тел.: 8-702-251-09-75, 2-19-77.

№166

Продается отдельно стоящий 4-х комнатный дом в п.Ботакара, ул.Курмангазы, 23. В доме новая крыша, пластиковые окна. В доме три спальни, зал, две прихожие, кухня, столовая, гардеробная, коридор и ванная. Дом теплый, сухой и светлый. Имеется большой приусадебный участок с плодовыми насаждениями. Также имеются хозпостройки, гараж, скважина. Место очень удобное для выпаса и разведения скота. Цена договорная.
Обращаться по тел.: 2-19-78, 8-777-596-61-52.

№176

Продается полдома в п.Ботакара, ул.Молодежная, 9\1. Общая площадь дома 60,8 кв.м. 4 комнаты, кухня, санузел совмещенный, водопровод, скважина, канализация. Приусадебный участок, баня, гараж, сарай. Цена 6 500 000 тенге. Торг.
Обращаться по тел.: 8-708-303-74-64, 8-708-198-94-85.

№191

Продается дом в п.Ботакара, участок 26 соток, 4-х комнатный, имеется туалет, ванная, 2 гаража, сарай.
Обращаться по тел.: 8-778-710-40-25.

№204

Продаются благоустроенные полдома в п.Ботакара, ул.Казыбек би, рядом ДК, почта, больница. 4 комнаты, водопровод, гараж, летняя кухня, горячая вода, баня, огород, рассадник, на участке имеются плодовые кустарники смородина, черная, алтайская, ранет, яблони, малина, вишня.
Обращаться по тел.: 2-11-10, 8-778-180-83-62.

№216

Продается полдома в п.Ботакара, ул.К.Черняева, 19\1. Благоустроенный, уютный, со всеми удобствами, 2 скважины, плодовые ягодные насаждения, гараж, сарай, большой земельный участок, удобен для ведения подсобного хозяйства. Цена договорная.
Обращаться по тел.: 8-701-529-10-94, 2-16-02.

№217

Продается недостроенный дом в п.Ботакара, ул.Бухар жырау, 20. Общая площадь 23 сотки, площадь дома 180 кв.м. Крыша дома сделана под мансарду, высота потолка 3 м, остались лишь отделочные работы, фундамент дома

1 м, водопровод проведен в дом. Готовый гараж площадью 72 кв.м, летняя кухня 30 кв.м, котельная 12 кв.м. Дом, гараж, подсобные постройки построены из новых строительных материалов. Строили для себя. Цена договорная.
Обращаться по тел.: 8-701-529-10-94, 2-16-02.

№217

Продается благоустроенная 2-х комнатная квартира в центре поселка Ботакара, ул.Казыбек би, 50, кв.16. Имеется Интернет, ОТАУ-ТВ, расположена на 2-м этаже. Рядом ДК, ЦОН, акимат.
Обращаться по тел.: 8-702-410-46-97, 8-775-257-04-30.

№218

Продается 1-комнатная квартира в п.Ботакара, ул.Энергетиков, 16\2, кв.9.
Обращаться по тел.: 8-775-989-61-51.

№222

Продается 4-комнатный дом в п.Ботакара, ул.Сатпаева, 33. Печное отопление, гараж, сарай, большой огород, рассадник, большой двор.
Обращаться по тел.: 8-701-458-06-31, 8-747-646-12-97.

№223

Продается 3-х комнатная квартира в п.Ботакара, ул.Механизаторская, дом 76, кв.3. Имеется центральный водопровод, санузел, интернет, палисадник. Цена договорная. Возможен обмен на 2-комнатную квартиру.
Обращаться по тел.: 2-19-03, 8-775-614-31-08.

№227

Продается дом-особняк, 5-ти комнатный в селе Кокпекты (Свердлова). Расположен вдоль трассы, дом теплый, сухой, окна пластиковые, паровое отопление, кочегарка отдельная, есть баня, летняя кухня, 2 сарая, огород 20 соток, клубника, малина, санузел в доме, центральный водопровод, 2 канализации, горячая вода (титан), ванна-душевая кабина с массажерами, Интернет, телефон, кабельное телевидение, 135 каналов, частично меблирован. Цена 6 800 000 тенге. Торг.
Обращаться по тел.: 8-775-453-80-54, 8-771-288-99-69.

№239

Продаются благоустроенные полдома, 4 комнаты, в п.Ботакара, ул.Молодежная, 5, кв.1. Имеется баня, два гаража, трезфазка, скважина, хозпостройки, рассадник, огород. Варианты. Торг.
Обращаться по тел.: 2-19-54, 8-701-775-81-60.

№241

Продается 2-х комнатная квартира в п.Ботакара, ул.Казыбек би, 66, кв.8.
Обращаться по тел.: 8-701-489-84-98.

№246

Продается дом в п.Ботакара, ул.Бухар жырау, 47. Имеется 2 скважины, большой огород, сеновал, новый сарай, 2 гаража, летняя кухня, баня, теплица. В доме ванная комната и туалет, паровое отопление, пластиковые окна, спутниковое ТВ, Интернет, ОТАУ-ТВ. Цена договорная.
Обращаться по тел.: 2-16-24, 8-775-434-21-01.

№254

Открыто наследственное дело

После смерти Федорова Юрия Сергеевича, умершего 11 июня 2015 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обратиться к нотариусу Кунуспековой Марал Амангельдиевне (лицензия №0000454 от 10.05.2006 года) по адресу п.Ботакара, ул.Казыбек би, 49 Б (здание ЦОНа), рабочий телефон: 2-22-26.

№240

После смерти Кенесбаева Сейткуль Смаровича, умершего 25 октября 2017 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обратиться к нотариусу Естаевой Альфии Ильяденовне (лицензия №14005546 от 22.04.2014 года) по адресу п.Г.Мустафина, ул.Корниенко, 21 А, рабочий телефон: 31-202.

№247

После смерти Бекмагамбетова Нурахмета Жуматаевича, умершего 15 октября 2017 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обратиться к нотариусу Кунуспековой Марал Амангельдиевне (лицензия №0000454 от 10.05.2006 года) по адресу п.Ботакара, ул.Казыбек би, 49 Б (здание ЦОНа), рабочий телефон: 2-22-26.

№250

После смерти Ахметжановой Саягуль Айдарқызы, умершей 29 марта 2018 года, открыто наследственное дело. Всем заинтересованным лицам обратиться к нотариусу Кунуспековой Марал Амангельдиевне (лицензия №0000454 от 10.05.2006 года) по адресу п.Ботакара, ул.Казыбек би, 49 Б (здание ЦОНа), рабочий телефон: 2-22-26.

№252

Разное

Продается компьютер, ж/кристаллический, с колонками, стиральная машинка «Алма-Ата», стиральная машинка «Малютка», маленький газовый баллон, деревянный сундук, шкаф-сервант, деревянные гардины, двойные, 3 м.
Обращаться по тел.: 2-11-10, 8-778-180-83-62.

№216

Жабағы, тай, шөп сатамын. Бағасы келісімді.
Тел: 87014806263

№253

Суықсу ауылының әкімдігі Суықсу ауылының тұрғыны, еңбек және тыл ардагері

Малгаждаров Науханның

қайтыс болуына байланысты, марқұмның отбасы мен туған-туыстарына қайғырып, көңіл айтады

№260

Аудандық ардагерлер кеңесі Суықсу ауылының тұрғыны, еңбек және тыл ардагері

Малгаждаров Науханның

қайтыс болуына байланысты, марқұмның отбасы мен туған-туыстарының қайғыларына ортақтасып, көңіл айтады

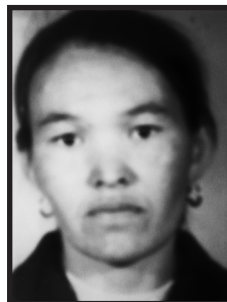
Районный совет ветеранов искренне скорбит по поводу смерти труженицы тыла военных лет, ветерана труда п.Г.Мустафина

Болтовской Марии Лаврентьевны

и выражает глубокие соболезнования родным и близким покойной

Түспекова Шолпан Қасенқызы

2018 жылдың 31 наурызында Бұқар жырау ауданы, Үлгі ауылының тұрғыны, ардақты ана, сүйікті жар, білім беру саласының ардагері Түспекова Шолпан Қасенқызы мезгілсіз дүниеден озды.

Түспекова Шолпан Қасенқызы 1950 жылы 8 наурызда Қарағанды облысы, Ульянов ауданында дүниеге келген. Ульянов кенті орта мектебінің 10-шы сыныбын аяқтап, 1967 жылы Ю.Гагарин атындағы орта мектептің бір жылдық педагогикалық сыныбына түсіп, оны 1968 жылы аяқтады.

1968-1969 жж. Ульянов кентінің балабақшасында жұмыс істеді. 1969-2015 жылдар аралығында Үлгі негізгі мектебінде үздіксіз бастауыш сыныптар мұғалімі болып жұмыс істеді.

Педагогикалық қызмет өтілі 45 жылдан астам. Ұзақ жылғы жас ұрпақты тәрбиелеудегі тәжірибелі еңбегі ескеріліп, «Аға мұғалім» атағы берілген, облыстық Білім басқармасының грамотасымен, аудандық білім бөлімінің грамотасымен және көптеген алғыс хаттарымен марапатталып, еңбегі еленген. Ұлағатты ұстаздан білімнің алғашқы нәрін алған шәкірттері тәуелсіз Қазақстанымыздың түпкір-түпкірінде отанымыздың дамуына өз үлестерін қосып, қажырлы еңбек етуде.

Шолпан Қасенқызы өзінің сабырлылығымен, аса жоғары адамгершілігімен, терең білімімен, өз ісіне адалдығымен ерекшеленді. Бірнеше буын шәкірттерінің өмірден өз орнын табуға ерен еңбек сіңірді. Артында қалған үш баласы ардақты ана өнегесін үлгі тұтып, білім саласында еңбек етуде.

Үлкен үйдің келіні болып, үлкен кісілердің тәрбиесін көре отырып, асыл жар, ардақты ана үлкен отбасының ұйытқысы, немерелері мен жиендеріне қамқоршы, бүкіл әулетіне жанашыр бола білді.

Түспекова Шолпан Қасенқызының жарқын бейнесі мәңгі жадымызда сақталады.

Бұқар жырау аудандық білім беру бөлімінің ұжымы және аудандық кәсіподақ комитеті

№248

Еске алу

Доскей ауылының тұрғыны болған ардақты әкеміз Көкеш Ергазыұлы Бейсекеев (Екман) көзі тірі болғанда қаңтар айының 28-інші жұлдызында 80 жасқа толар еді.

Жете алмадың сексеннің сеңгіріне,

Тамсанушы еді әркім-ақ өрлігіне.

Ұрпақтарың басын иіп өтер, өнеген қалдырған еңбегіне.

Амал қанша, дәм-тұзы таусылып сұм ажал арамыздан алып кетті. Әкеміз тірісінде партия мүшесі, еңбегі еліне сіңген механизатор болған. "Құрмет белгісі" орденімен марапатталып, еңбек ардагері атағын алған.

Біздің көңілге медет ететініміз - өке-шешеміздің артынан өшпейтін із қалды. Тағдырдың талай тауқыметін басынан кешіп, түрлі салаларда атқарған еңбегімен қоса ұрпақ өсіріп, ұлын - ұяға, қызын - қияға қондырған аяулы әкемізді сағына еске алып, аруағына тағзым етіп, топырағың торқа, қабірің Алланың нұрына толсын дей отырып, дұға бағыштап, артыңыздан қалған ұрпағыңыздың атынан Жансая немереңіз өлең жолдарын арнайды:

Сарғайып сағындырған жолдар барда, Аңсатып көз ілдірмей таңдарды алда. «Балам» - деп балдай сөзді айтатұғын, Аяулы ата-ана ғой бұл жалғанда. Арман ғой сол сөзді бір есту бүгін, Еске алып, сағыныштың кештім мұңын. Жан ата, аяулы өже, көре алмадың, Кешегі мәпелеген өтті күнің. Бала кез қызықты сәт болушы еді, Көңілге шаттық күлкі толушы еді. Ақ сүттен айырған сәбидейін, Сіздерсіз көңіл гүлі солушы еді. Маусымның он алтысы - жеті жылдай, Жан әжем қайтқалы уақыт кетті зырылай. Сәуірдің жиырма сегізі атамнан да, Айырылып қалғаныма өтті жыл-ай. Жыл жылқып көздің жасын құрғатады, Жүректі тек сағыныш сыздатады. Бала мен немере, жиен, шөберенің, Атады еске алумен күнде таңы.

Әкеміздің жылдық асы сәуірдің 15-сі күні. Доскей ауылы, «Амина» кафесінде сағат 13: 00-де дұға бағышталады.

Сағына еске алушылар: балалары, немерелері, жиендері мен шөберелері

№ 249

Еске алу

Үміткер ауылының тумасы болған ардақты әкеміз, ел-жұртының қадірлі азаматы, туған-туысының тірегі Боқай Ақпанбаевтың тал бесіктен жер бесікке түскеніне 5 жыл толуына орай сағына еске аламыз.

Жүйткіген жүйріктей, ағып өткен жұлдыз құсап зымырап жатқан уақыт араға бес жылды салса да, төрге шықса төбедей болар ардақты әкенің берген өнегесін ешбір мектеп бере алмады. Өлшеулі ғұмырында бізге берген ақылы мен өнегесі өмірлік азық болып бойымызда қалды, нұр шашқан дидары мен сабырлы мінезі жүрегімізде сақталды. Жан өке, топырағың торқа, жаның жәннатта, қабірің нұрға толып, төнің рахатта шалқысын дейміз.

Ұшырдың баптап ұядан, Кетпейсің ойдан, қиялдан. Арманға биік қол созсам, Тұрып ең демеп жиі алдан. Жүректі тербеп күй түрлі, Сағындым, өке, күлкіңді. Жанымнан алыс кеттің-ау, Сағындым, өке, иісіңді.

Сағынышпен еске алушылар: жұбайы Айтжамал, балалары, құдасы, құдағы, немерелері, жиендері

№ 251

Положение о проведении областного конкурса-выставки изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества, посвященного 350-летию Бухар жырау Калкаманулы

Цели и задачи конкурса:

- участие в реализации патриотической программы «Туған жер», воспитание любви к малой Родине и формирование общенационального патриотизма через изучение истории родного края и осознание значимости роли исторических личностей в развитии страны;
- приумножение и популяризация духовного наследия Бухар жырау Калкаманулы посредством углубленного знакомства с его жизнью и творчеством;
- раскрытие образа Бухар жырау как выдающегося мыслителя, общественного и государственного деятеля XVIII века средствами изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества;
- поддержка и пропаганда изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества, популяризация творческой деятельности среди широкого круга общественности;
- создание условий для развития художественного творчества, активизация творческого потенциала художников и повышение их профессионального уровня, выявление новых имен и талантов, творческих достижений в отечественном современном изобразительном искусстве;
- обеспечение условий для творческого обмена и культурного общения посредством проведения выставки работ участников конкурса;
- популяризация исторического жанра в изобразительном искусстве (историко-бытовой жанр, историко-этнографический жанр, портретно-исторические композиции, исторический пейзаж, батальный жанр).

Организаторы: КГУ «Молодежный ресурсный центр Бухар-Жырауского района» акимата Бухар-Жырауского района.

Места проведения: Дом дружбы Ассамблеи народа Казахстана г.Караганда, районный Дом культуры п.Ботакара.

Тема конкурса: «Руханият».

Порядок проведения: конкурс-выставка изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества является частью мероприятий, посвященных 350-летию Бухар жырау Калкаманулы, выдающегося государственного и общественного деятеля XVIII столетия, советника легендарного хана Абылая (информацию о жизнедеятельности Бухар жырау Калкаманулы можно получить на сайте: <https://bukharlibrary.wixsite.com/bukharjyrau>).

Конкурс-выставка проводится с 1 по 10 августа 2018г. на базе Дома дружбы Ассамблеи народа Казахстана по адресу: г.Караганда, проспект Шахтеров, 64.

Итоговая выставка лучших работ состоится 18 августа 2018 г. на базе районного Дома культуры Бухар-Жырауского района по адресу: п.Ботакара, ул.Казыбек би, 52.

Порядок подачи заявок: заявка на участие в конкурсе представляется в оргкомитет в срок до 20 июня 2018 г.(включительно) по форме:

№	ФИО	Кол-во работ	Название	Техника исполнения	Наименование организации	Телефон, e-mail
---	-----	--------------	----------	--------------------	--------------------------	-----------------

и должна сопровождаться письмом на государственном и русском языках с указанием: фамилии, имени, отчества, года рождения автора; названия и года создания работы; техника исполнения (материал); наименование студии, учреждения, клуба или творческого коллектива, на базе которого сделана работа; город, регион.

Указанные документы предоставляются в оргкомитет в электронном формате на e-mail: Bukhar_j.dalba_t@mail.ru.

Творческие работы участников принимаются в срок до 28 июля 2018 г. по адресу: г.Караганда, проспект Шахтеров, 64, Дом дружбы Ассамблеи народа Казахстана Карагандинской области.

Каждая творческая работа должна сопровождаться этикеткой размером 5x8 см., в которой указывается: фамилия, имя, отчество и год рождения автора; название и год создания работы, техника исполнения (материал); наименование студии, учреждения, клуба или творческого коллектива, на базе которого сделана работа; город, регион.

Условия участия в конкурсе:

1. В конкурсе-выставке могут принимать участие профессиональные художники, имеющие художественное образование, в возрасте от 18 лет и выше.
2. На конкурс будут приниматься только оригинальные творческие работы, соответствующие задачам и теме конкурса – личности, деятельности и духовному наследию Бухар жырау Калкаманулы.
3. Количество работ от каждого участника не ограничено. Формат и техника исполнения – по выбору автора.
4. Оргкомитетом не допускаются к экспозиции работы низкого уровня качества исполнения, не соответствующие тематике конкурса, без надлежащего оформления.

Конкурсные номинации:

1. Изобразительное искусство:
 - живопись (масло, акварель, гуашь, пастель, смешанная техника и др.)
 - графика (рисунок, художественные печатные изображения – гравюра, литография, монотипия и т.д.)
 - скульптура (резьба, высекание, лепка, отливка, ковка, чеканка и др.)

Критерии оценки: творческая индивидуальность и мастерство автора; знание основ композиции; владение техникой, в которой выполнена работа; оригинальность раскрытия темы; художественный вкус и видение перспективы; цветовое решение.

2. Декоративно-прикладное творчество (декоративная роспись, художественная вышивка, гобелены, батик, плетение из лозы, соломки, бисерные изделия, резьба и инкрустация по дереву, гончарное плетение и ткачество, макраме, художественное оформление национальной одежды, вязание, флористика и т.д.)

Критерии оценки: творческая индивидуальность и мастерство автора; владение выбранной техникой; цветовые соотношения изделий; правильное употреб-

ление орнаментальных мотивов в композициях; эстетическая ценность изделий; художественный вкус и оригинальность в употреблении материала для изготовления изделий.

Требования к оформлению работ:

1. Работа должна быть в рамке, имеющей крепления для размещения в экспозиции.
2. Скульптурные работы должны быть транспортными.
3. Каждая творческая работа должна на обороте иметь подпись печатными буквами с указанием: фамилии, имени, отчества и года рождения автора, названия и года создания работы, техники исполнения (материала), города (региона).

Подведение итогов, награждение:

Подведение итогов конкурса-выставки состоится до 15 августа 2018 г.

Для подведения итогов конкурса оргкомитетом создается компетентное жюри из числа специалистов в области истории Казахстана, культуры и искусства, представителей Союза художников г. Караганда.

Жюри проводит конкурсный просмотр художественных работ, по итогам которого учреждаются:

- Гран-при и звание «Лауреат конкурса»;
- дипломы лауреатов и призы в каждой номинации;
- специальные дипломы и призы по решению членов жюри.

Все участники конкурса будут отмечены дипломами за участие.

Жюри оставляет за собой право отбора работ для экспозиции.

Бюджет конкурса:

- бюджет формируется из следующих источников: средства из бюджета Бухар-Жырауского района в сумме 500 тысяч тенге, спонсорская помощь;
- бюджет направляется на организацию и проведение выставки-конкурса: издание печатной продукции (афиши, пригласительные), приобретение расходных и экспозиционных материалов для организации выставки; призовой фонд.

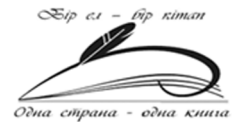
Заключительные положения:

- принимая участие в конкурсе, участники соглашаются на опубликование изображений представленных работ в целях рекламы и популяризации конкурса;
- все иные вопросы, не упомянутые в настоящем Положении о конкурсе, будут решаться Организаторами в рабочем порядке;
- автор, предоставивший работы для участия в конкурсе, считается согласным с условиями настоящего Положения.

Адрес электронной почты оргкомитета: e-mail: Bukhar_j.dalba_t@mail.ru. Контактные телефоны членов инициативной группы (кураторов проекта): Акишев Амантай Нуртаевич: 8 -702-142-00-07, Темиргалиев Ерсин Манарбекович: 8-775-679-70-12.

КГУ «Молодежный ресурсный центр Бухар-Жырауского района»

Знакомимся с жизнью и творчеством Торайгырова

«Хочу быть солнцем, которое бы рассеяло тьму над головой моего народа...» (С.Торайгыров).

Эти слова принадлежат светочу казахской литературы Султанмахмуту Торайгырову, чьи произведения были выбраны для прочтения в 2017 году в рамках акции «Бір ел – бір кітап». Кстати, в 2017 году республиканская акция проходит в десятый раз. Благодаря акции казахстанцы смогли ближе познакомиться с творчеством Абая, Ауэзова, Жумабаева, Аймаутова, Онгарсыновой, Есенберлина и других замечательных поэтов и писателей. Мы в своей школе тоже стараемся не оставаться в стороне от хорошего дела, по возможности участвуем.

Султанмахмут Торайгыров – человек нелегкой судьбы, талантливый писатель, демократ, член партии «Алаш Орда», всю

свою недолгую жизнь, веривший в лучшую долю для своего народа, мечтавший о независимости и свободе казахов.

О его жизни и творчестве оформили стенд «Сұлтанмахмұт Торайғыров – поэзиямен үндескен өмір мен тағдыр. Султанмахмұт Торайғыров – жизнь и судьба, переплетенные поэзией». Жаль, что фонд библиотеки не располагает достаточными материалами – мало произведений автора, почти нет литературоведения. Но в таких случаях на помощь приходят электронные ресурсы. При подготовке слайдов также обращались к другу и помощнику – интернету. Совместно с педагогом дополнительного образования Еркін М. подготовили и показали учащимся презентацию, останавливаясь на самых значительных моментах био-

графии Торайгырова. Надеемся, что ребята расширили свой кругозор, обогатили багаж знаний.

Был проведен конкурс чтецов по поэтическим произведениям С.Торайгырова. Жюри под руководством заместителя директора по учебной работе Апаковой Г.Г. придирчиво и справедливо отнеслось к конкурснтам. Смотрели на объем выбранного произведения, выразительность прочтения. Лучшими чтецами были названы Кубышта Яна - 7 Б класс и Азамат Алтынай - 7 А класс. К слову, обе девочки прекрасно поют, хорошо учатся и активно участвуют не только в жизни школы, но и принимают участие в районных и областных конкурсах. Так, Алтынай недавно была удостоена сертификата за участие в областном фестивале «Жас талап», по-

священном Дню Президента. А слушая стихотворения и песни на казахском языке в исполнении Яны, все отмечают ее отличное произношение и особенную любовь к казахскому языку. Второе место заняли Манкенов Ұлан и Игликова Айзат, третье место поделили Орынбай Ақжарқын и Жапаан Майгүл. Все они – учащиеся 8 А класса, хорошо учатся, активисты школы. Подготовили ребят учителя казахского языка Джолдинова Ш.Н. и Мухит С. Труд учащихся отмечен грамотами, которые торжественно вручили на линейке.

Пусть будет побольше талантливых, грамотных и любознательных учеников.

Г.СКРЕПЕЛЁВА,
библиотекарь
Сартубинской основной школы

Положение о проведении областного конкурса-выставки изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества, посвященного 350-летию Бухар жырау Калкаманулы

Цели и задачи конкурса:

- участие в реализации патриотической программы «Туған жер», воспитание любви к малой Родине и формирование общенационального патриотизма через изучение истории родного края и осознание значимости роли исторических личностей в развитии страны;
- приумножение и популяризация духовного наследия Бухар жырау Калкаманулы посредством углубленного знакомства с его жизнью и творчеством;
- раскрытие образа Бухар жырау как выдающегося мыслителя, общественного и государственного деятеля XVIII века средствами изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества;
- поддержка и пропаганда изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества, популяризация творческой деятельности среди широкого круга общественности;
- создание условий для развития художественного творчества, активизация творческого потенциала художников и повышение их профессионального уровня, выявление новых имен и талантов, творческих достижений в отечественном современном изобразительном искусстве;
- обеспечение условий для творческого обмена и культурного общения посредством проведения выставки работ участников конкурса;
- популяризация исторического жанра в изобразительном искусстве (историко-бытовой жанр, историко-этнографический жанр, портретно-исторические композиции, исторический пейзаж, батальный жанр).

Организаторы: КГУ «Молодежный ресурсный центр Бухар-Жырауского района» акимата Бухар-Жырауского района.

Места проведения: Дом дружбы Ассамблеи народа Казахстана г.Караганда, районный Дом культуры п.Ботакара.

Тема конкурса: «Руханият».

Порядок проведения: конкурс-выставка изобразительного искусства и декоративно-прикладного творчества является частью мероприятий, посвященных 350-летию Бухар жырау Калкаманулы, выдающегося государственного и общественного деятеля XVIII столетия, советника легендарного хана Абылая (информацию о жизнедеятельности Бухар жырау Калкаманулы можно получить на сайте: <https://bukharlibrary.wixsite.com/bukharjyrau>).

Конкурс-выставка проводится с 1 по 10 августа 2018г. на базе Дома дружбы Ассамблеи народа Казахстана по адресу: г.Караганда, проспект Шахтеров, 64.

Итоговая выставка лучших работ состоится 18 августа 2018 г. на базе районного Дома культуры Бухар-Жырауского района по адресу: п.Ботакара, ул.Казыбек би, 52.

Порядок подачи заявок: заявка на участие в конкурсе представляется в оргкомитет в срок до 20 июня 2018 г.(включительно) по форме:

№	ФИО	Кол-во работ	Название	Техника исполнения	Наименование организации	Телефон, e-mail
---	-----	--------------	----------	--------------------	--------------------------	-----------------

и должна сопровождаться письмом на государственном и русском языках с указанием: фамилии, имени, отчества, года рождения автора; названия и года создания работы; техника исполнения (материал); наименование студии, учреждения, клуба или творческого коллектива, на базе которого сделана работа; город, регион.

Указанные документы предоставляются в оргкомитет в электронном формате на e-mail: Bukhar_j.dalba_t@mail.ru.

Творческие работы участников принимаются в срок до 28 июля 2018 г. по адресу: г.Караганда, проспект Шахтеров, 64, Дом дружбы Ассамблеи народа Казахстана Карагандинской области.

Каждая творческая работа должна сопровождаться этикеткой размером 5x8 см., в которой указывается: фамилия, имя, отчество и год рождения автора; название и год создания работы, техника исполнения (материал); наименование студии, учреждения, клуба или творческого коллектива, на базе которого сделана работа; город, регион.

Условия участия в конкурсе:

1. В конкурсе-выставке могут принимать участие профессиональные художники, имеющие художественное образование.
2. На конкурс будут приниматься только оригинальные творческие работы, соответствующие задачам и теме конкурса – личности, деятельности и духовному наследию Бухар жырау Калкаманулы.
3. Количество работ от каждого участника не ограничено. Формат и техника исполнения – по выбору автора.
4. Оргкомитетом не допускаются к экспозиции работы низкого уровня качества исполнения, не соответствующие тематике конкурса, без надлежащего оформления.

Конкурсные номинации:

1. Изобразительное искусство:
 - живопись (масло, акварель, гуашь, пастель, смешанная техника и др.)
 - графика (рисунок, художественные печатные изображения – гравюра, литография, монотипия и т.д.)
 - скульптура (резьба, высекание, лепка, отливка, ковка, чеканка и др.)

Критерии оценки: творческая индивидуальность и мастерство автора; знание основ композиции; владение техникой, в которой выполнена работа; оригинальность раскрытия темы; художественный вкус и видение перспективы; цветовое решение.

2. Декоративно-прикладное творчество (декоративная роспись, художественная вышивка, гобелены, батик, плетение из лозы, соломки, гончарные изделия, резьба и инкрустация по дереву, бисерное плетение и ткачество, макраме, художественное оформление национальной одежды, вязание, флористика и т.д.)

Критерии оценки: творческая индивидуальность и мастерство автора; владение выбранной техникой; цветовые соотношения изделий; правильное употреб-

ление орнаментальных мотивов в композициях; эстетическая ценность изделий; художественный вкус и оригинальность в употреблении материала для изготовления изделий.

Требования к оформлению работ:

1. Работа должна быть в рамке, имеющей крепления для размещения в экспозиции.
2. Скульптурные работы должны быть транспортными.
3. Каждая творческая работа должна на обороте иметь подпись печатными буквами с указанием: фамилии, имени, отчества и года рождения автора, названия и года создания работы, техники исполнения (материала), города (региона).

Подведение итогов, награждение:

Подведение итогов конкурса-выставки состоится до 15 августа 2018 г.

Для подведения итогов конкурса оргкомитетом создается компетентное жюри из числа специалистов в области истории Казахстана, культуры и искусства, представителей Союза художников г. Караганда.

Жюри проводит конкурсный просмотр художественных работ, по итогам которого учреждаются:

- Гран-при и звание «Лауреат конкурса»;
- дипломы лауреатов и призы в каждой номинации;
- специальные дипломы и призы по решению членов жюри.

Все участники конкурса будут отмечены дипломами за участие.

Жюри оставляет за собой право отбора работ для экспозиции.

Бюджет конкурса:

- бюджет формируется из следующих источников: средства из бюджета Бухар-Жырауского района в сумме 500 тысяч тенге, спонсорская помощь;
- бюджет направляется на организацию и проведение выставки-конкурса: издание печатной продукции (афиши, пригласительные), приобретение расходных и экспозиционных материалов для организации выставки; призовой фонд.

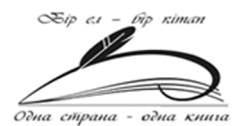
Заключительные положения:

- принимая участие в конкурсе, участники соглашаются на опубликование изображений представленных работ в целях рекламы и популяризации конкурса;
- все иные вопросы, не упомянутые в настоящем Положении о конкурсе, будут решаться Организаторами в рабочем порядке;
- автор, предоставивший работы для участия в конкурсе, считается согласным с условиями настоящего Положения.

Адрес электронной почты оргкомитета: e-mail: Bukhar_j.dalba_t@mail.ru. Контактные телефоны членов инициативной группы (кураторов проекта): Акишев Амантай Нуртаевич: 8 -702-142-00-07, Темиргалиев Ерсин Манарбекович: 8-775-679-70-12.

КГУ «Молодежный ресурсный центр Бухар-Жырауского района»

Знакомимся с жизнью и творчеством Торайгырова

«Хочу быть солнцем, которое бы рассеяло тьму над головой моего народа...» (С.Торайгыров).

Эти слова принадлежат светочу казахской литературы Султанмахмуту Торайгырову, чьи произведения были выбраны для прочтения в 2017 году в рамках акции «Бір ел – бір кітап». Кстати, в 2017 году республиканская акция проходит в десятый раз. Благодаря акции казахстанцы смогли ближе познакомиться с творчеством Абая, Ауэзова, Жумабаева, Аймаутова, Онгарсыновой, Есенберлина и других замечательных поэтов и писателей. Мы в своей школе тоже стараемся не оставаться в стороне от хорошего дела, по возможности участвуем.

Султанмахмут Торайгыров – человек нелегкой судьбы, талантливый писатель, демократ, член партии «Алаш Орда», всю

свою недолгую жизнь, веривший в лучшую долю для своего народа, мечтавший о независимости и свободе казахов.

О его жизни и творчестве оформили стенд «Сұлтанмахмұт Торайғыров – поэзиямен үндескен өмір мен тағдыр. Султанмахмұт Торайғыров – жизнь и судьба, переплетенные поэзией». Жаль, что фонд библиотеки не располагает достаточными материалами – мало произведений автора, почти нет литературоведения. Но в таких случаях на помощь приходят электронные ресурсы. При подготовке слайдов также обращались к другу и помощнику – интернету. Совместно с педагогом дополнительного образования Еркін М. подготовили и показали учащимся презентацию, останавливаясь на самых значительных моментах био-

графии Торайгырова. Надеемся, что ребята расширили свой кругозор, обогатили багаж знаний.

Был проведен конкурс чтецов по поэтическим произведениям С.Торайгырова. Жюри под руководством заместителя директора по учебной работе Апаковой Г.Г. придирчиво и справедливо отнеслось к конкурсантам. Смотрели на объем выбранного произведения, выразительность прочтения. Лучшими чтецами были названы Кубышта Яна - 7 Б класс и Азамат Алтынай - 7 А класс. К слову, обе девочки прекрасно поют, хорошо учатся и активно участвуют не только в жизни школы, но и принимают участие в районных и областных конкурсах. Так, Алтынай недавно была удостоена сертификата за участие в областном фестивале «Жас талап», по-

священном Дню Президента. А слушая стихотворения и песни на казахском языке в исполнении Яны, все отмечают ее отличное произношение и особенную любовь к казахскому языку. Второе место заняли Манкенов Ұлан и Игликова Айзат, третье место поделили Орынбай Ақжарқын и Жапаан Майгүл. Все они – учащиеся 8 А класса, хорошо учатся, активисты школы. Подготовили ребят учителя казахского языка Джолдинова Ш.Н. и Мухит С. Труд учащихся отмечен грамотами, которые торжественно вручили на линейке.

Пусть будет побольше талантливых, грамотных и любознательных учеников.

Г.СКРЕПЕЛЁВА,
библиотекарь
Сартубинской основной школы

Бұқар жырау Қалқаманұлының 350 жылдығына арналған сәндік қолданбалы өнерінің және бейнелеу өнерінің облыстық көрме-конкурсын өткізу туралы Ережесі

Мақсаттар мен талаптар:

мақсат:

- «Туған жер» патриоттық бағдарламасының жүзеге асырылуына қатысу, еліміздің дамуына үлес қосқан тарихи тұлғалардың рөлін түсіну арқылы және туған аймағының тарихын білу арқылы жалпы ұлттық патриотизмді қалыптастыру және кіші Отанына деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу;
 - Бұқар жырау Қалқаманұлының шығармашылығы мен өмірін терең тану арқылы оның рухани мұрасын дәріптеу және арттыру;
 - Бұқар жыраудың XVIII ғасырдағы біртуар ойшыл, қоғамдық, мемлекеттік және шығармашылық қайраткерлік кейіпін сәндік-қолданбалы өнерінің және бейнелеу өнерінің құралдары арқылы ашу;
 - Қоғамның көпшілік арасында сәндік-қолданбалы өнерін, бейнелеу өнерін және шығармашылық ісін насихаттау және қолдау;
 - көркем өнер шығармашылығын дамыту үшін жағдай жасау, суретшілердің өнерін жандандыру және олардың кәсіби деңгейін арттыру, жаңа таланттар мен есімдерді және отандық заманауи бейнелеу өнеріндегі шығармашылық жетістіктерді анықтау;
 - конкурста қатысушылардың жұмыстарының көрмесін өткізу арқылы шығармашылықпен бөлісуді және мәдени қарым-қатынасты нығайту үшін жағдай жасау;
 - бейнелеу өнерінде тарихи жанрды дәріптеу (тарихи-тұрмыстық жанр, тарихи-этнографиялық жанр, тарихи-кейіптік композиция, тарихи пейзаж, соғыс сюжеті жанры).

Ұйымдастырушылар: «Бұқар жырау ауданының жастар ресурстық орталығы» Бұқар жырау аудандық әкімдігі КММ.

Өткізілетін орыны: Қарағанды қ. Қазақстан халықтары Ассамблеясының Достық үйі, Ботақара к. аудандық Мәдениет үйінде.

Конкурс тақырыбы: «Руханият».

Өткізілу тәртібі: XVIII ғасырдағы қоғамның, мемлекеттің және шығармашылықтың біртуар қайраткері, әйгілі Абылай ханның басты ақылшысы, атақты би, қазақтың ауызекі ақындық өнерінің өкілі - Бұқар жырау Қалқаманұлының 350 жылдығына арналған сәндік-қолданбалы өнерінің және бейнелеу өнерінің көрме-конкурсы іс-шаралардың бөлігі болып табылады (Бұқар жырау Қалқаманұлының шығармашылығы мен өмірі туралы ақпаратты <https://bukharlibrary.wixsite.com/bukharjirau> сайтынан алуға болады).

Көрме-конкурс 2018 жылдың 1 тамызы мен 10 тамызының аралығында Қазақстан халықтары Ассамблеясының Достық үйінде мына мекен-жайда өткізіледі: Қарағанды қ., Шахтерлер даңғылы, 64.

Үздік жұмыстардың қорытынды көрмесі 2018 жылдың 18 тамызында Бұқар жырау ауданы, Ботақара кентінің мәдениет үйінде мына мекен-жайда өткізіледі: Ботақара к., Қазыбек би, к/сі, 52.

Өтінім беру тәртібі: конкурста қатысуға өтінім 2018 жылдың 20 маусымына (қоса алғанда) дейін ұйымдастыру комитетіне төмендегі форма бо-

йынша ұсынылады:

№	ТАЖ	Жұмыс саны	Атауы	Орындау техникасы	Ұйымның атауы	Телефон, e-mail
---	-----	------------	-------	-------------------	---------------	-----------------

және мемлекеттік және ресми тілдегі хатпен жолданып, онда - автордың тегі, аты, жөні; туған жылы, жұмысының атауы; құрылу жылы; материалдың орындалу техникасы; автордың мекені (қала, аймақ) көрсетілуі керек.

Көрсетілген құжаттар ұйымдастыру комитетіне электронды форматта **e-mail: Bukhar_j.dalba_t@mail.ru** поштасына ұсынылады.

Қатысушылардың шығармашылық жұмыстары 2018 жылдың 28 шілдесіне дейінгі мерзімде мына мекенжай бойынша қабылданады: Қарағанды қ., Шахтерлер даңғылы, 64, Қазақстан халықтары Ассамблеясының Достық үйі.

Әрбір шығармашылық жұмыс тегі, аты, жөні және туған жылы, жұмысының атауы мен құрылу жылы; орындалу техникасы (материалдың); студияның, клубтың, мекеменің, шығармашылық ұжымның атауы, қайсының негізінде жұмыс істелінді; қала, аймақ бойынша мәлімет көрсетілген 5х8 см. көлемдегі жапсырмасымен бірге жолдануы тиіс.

Конкурста қатысу талаптары:

1. Көрме-конкурста сурет салу білімі бар, кәсіби суретшілер қатыса алады;

2. Конкурста Бұқар жырау Қалқаманұлының шығармашылық мұрасына және тұлғасына байланысты конкурс тақырыбына және тапсырмаларына сай келетін шығармашылық жұмыстардың түпнұсқасы ғана қабылданып болады.

3. Әрбір қатысушының жұмыс саны шектелмеген. Орындалудың техникасы мен форматы – автордың таңдауы бойынша.

4. Тиісті түрде безендірілмеген, конкурстың тақырыбына сәйкес келмейтін, төмен сапа деңгейінде орындалған жұмыстардың экспозициясы ұйымдастыру комитетімен рұқсат етілмейді.

Конкурстың номинациялар:

1. Бейнелеу өнері:

- көркем сурет (май, акварель, гуашь, пастель, арас техника және т.б.);

- графика (сурет, кекіндеменің басылым суреттері - өрнек, литография, монотипия және т.б.);

- мүсін (нақыш, дүрелеу, сомдау, құю, соғу, шекіме және т.б.).

Бағалаудың өлшемі: автордың жеке өнері мен шеберлігі; композицияның негіздерін білу; істелген жұмыстағы техниканы білу; тақырыпты ашу шеберлігі; болжамды көре білу және шығармашылық талғамы; түске бояу шешімі.

2. Сәндік-қолданбалы өнер (сәндік өрнек, өнерлеп кестелеу, гоблендер, батик, сабақтап өру, сабан, құмыра бұйымдары, ағашқа ою және әсемдеу, моншақпен өру және тоқымашылық, макраме, ұлттық киімді өнерлеп безендіру, тоқу, фалеристика және т.б.).

Бағалаудың өлшемі: автордың жеке өнерімен шеберлігі; таңдаған техниканы білу; бұйымдардың түсінің сәйкестігі; композициядағы сәндік мотивті дұрыс қол-

Назар аударыңыз, байқау!

дануы; бұйымдардың эстетикалық құны; бұйымдарды дайындауда материалдарды қолданудың шеберлігі және шығармашылық талғамы.

Жұмысты рәсімдеуге қойылатын талаптар:

1. Жұмыс экспозицияда орналастырылуы үшін бекітілген бар жиектемеде болуы керек.

2. Мүсіндік жұмыстар тасымалдауға жарайтын болуы керек.

3. Әрбір шығармашылық жұмыстың кері бетінде баспа әріптерімен: автордың тегі, аты, жөні; туған жылы, жұмысының атауы; құрылу жылы; орындалу техникасы (материал); қаласы (аймақ) жазылуы керек.

Қорытындылар жасау, марапаттау:

Көрме-конкурстың қорытындысын шығару 2018 жылдың 15 тамызына дейін.

Конкурстың қорытындысын шығару үшін білікті қазылар алқасы Қазақстан тарихының аясындағы мамандардың, мәдениет және өнер, Қарағанды қаласының Суретшілер кеңесінің өкілдері ішінен ұйымдастыру комитетімен құрылады.

Қазылар алқасы шығармашылық жұмыстарды конкурс мына қорытындысы бойынша қарастырады:

- Гран-при және «Конкурс лауреаты» атағы;

- әр номинацияға сыйлықтар мен лауреат дипломдары;

- қазылар алқасының шешімі бойынша сыйлықтар мен арнайы дипломдар беріледі.

Конкурстың барлық қатысушылары дипломмен марапатталады.

Қазылар алқасы экспозиция үшін жұмыстарды таңдау құқығын өзіне қалдырады.

Конкурс бюджеті:

- бюджет келесі қаржы көздерінен құрылады: Бұқар жырау ауданының бюджеті қаражатынан 500 мың теңге, демеушілердің көмегі;

- Бюджет көрме-конкурстың өткізілуіне және ұйымдастырылуына: жүлде қорына; көрмені ұйымдастыру үшін шығындық және экспозициялық материалдарға; баспа өнімін шығаруға (афишалар, шақырулар) бағытталады.

Қорытынды ережелер:

- конкурста қатысуды қабылдау арқылы, конкурсты өйгілеу және жарнамалау мақсатында қатысушылар ұсынылған жұмыстардың суреттерін жариялауға келіседі;

- конкурс туралы осы Ережеде көрсетілмеген барлық сұрақтар Ұйымдастырушылармен жұмыс тәртібінде шешіледі;

- конкурста қатысу үшін жұмыстарын ұсынған авторлар осы Ереженің талаптарымен келіскен болып есептеледі.

Көрме-конкурстың ұйымдастыру комитетінің пошта-лық мекенжайы: e-mail: **Bukhar_j.dalba_t@mail.ru**. Ба-стама топ (жоба кураторлары) мүшелерінің байланыс телефондары: Акишев Амантай Нуртаевич: 8-702-142-00-07, Темирғалиев Ерсин Манарбекович: 8-775-679-70-12.

«Бұқар жырау ауданының жастар ресурстық орталығы» КММ

Мемлекеттік тіл – менің тілім

Тіл - «Мәңгілік елдің» рухани негізі

Тіл – әр халық үшін ең үлкен құндылық. Тек тіл арқылы халықтың рухани мұрасы ұрпақтан ұрпаққа жалғасады. Елбасы «Қазақстан-2050» Стратегиясы:

«Қазақстан-2050» Стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Жолдауында айтқан болатын: «Қазақ тілі – біздің рухани негізіміз. Біздің міндетіміз – оны барлық салада белсенді пайдалана отырып дамыту. Біз ұрпақтарымызға бабаларымыздың сандаған буынының тәжірибесінен өтіп, біздің де үйлесімді үлесімізбен толығына түсетін қазіргі тілді мұраға қалдыруға тиіспіз. Бұл – өзін қадірлейтін әрбір адам дербес шешуге тиіс міндет».

Яғни, Елбасымыз тілдің қазіргі заманғы дамуына ерекше белсенді назар аударуға үгіттейді. Қарқынды дәуірдің талаптарына сай келетін тіл ғана мемлекеттің бәсекеге қабілетті рухани және қоғамдық негізі бола алады.

Тіл туралы мәселе – күрделі құбылыс, көп қырлы,

өріне, қоғам өмірінің барлық салаларымен тығыз байланысты. Себебі, тіл қоғамнан тыс дербес өмір сүріп, дами алмайды. Егер ол экономика, саясат, мәдениет, әлеуметтік салалардағы өз функцияларын орындамаса, онда оның жойылып кетуі сөзсіз. Тіл саясатының басты міндеті - қазақ

тілін шынайы мемлекеттік тіл деңгейіне көтеру болып табылады. Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев тілдің қарым-қатынас, коммуникация құралы бола отырып, «Қазақстан халқы біріктіре қуатты қару» бола алатынын айтқан болатын.

Сонымен, мемлекеттік тіл

дегеніміз не және оның мемлекеттегі рөлі қандай? Қазақстан Республикасы Конституцияның 7-бабына сәйкес, мемлекеттік тіл - қазақ тілі болып табылады. Мемлекеттік тіл объективті ақпарат құралы ретінде өркеніетті қоғам өмірінде әр түрлі мемлекеттік идеяларды іске асырады. Мемлекеттік тіл, ең алдымен, мемлекеттің барлық заңнамалық актілері қабылданатын тіл, бұл барлық ресми іс-шаралар, іс жүргізу, қызметтік хат-хабарлар, іскерлік қарым-қатынас тілі.

Ұлттық сөзімді қалыптастыру тәсілдерінің бірі - тіл. Ол ұлттық сана мен болмыстың, халықтың рухани күшінің негізі, жастарға патриоттық тәрбие берудің аса маңызды құралы. Мемлекеттік тілді сақтау және дамыту үшін барлық

шараларды жасау, тілдік саясатты жүргізу - ұлттық қауіпсіздік пен мемлекеттің тұрақтылығын сақтау үшін қажеттінің бәрін жасау болып табылады.

Өз халқының тағдыры үшін алаңдайтын әрбір адам ана тілін сақтап қалу үшін барлық күш-жігерін салуы тиіс.

Бауырлас халықтармен қатар қатал заманның барлық қиындықтарын басынан өткерген Қазақстан халқы үшін Тәуелсіздік алуы мен мемлекеттілігінің құрылуынан бастап, ана тілінің қайта жаңғыруы - республикамыздың дамуы мен өркендеуі жолындағы басты міндеті болуы тиіс.

А.ТҮСІПБЕКОВА,
Бұқар жырау ауданы Әділет басқармасының инспекторы

За нарушение земельного законодательства предусмотрены большие штрафы

(Продолжение. Начало в №13)

По возникшим вопросам можете позвонить по телефону доверия: 8 (7212) 47-82-25 или на сайт управления <https://zem-krq.gov.kz>.

Список землепользователей, не использующих пахотно-пригодные земли

27	Малгаждаров М.А.	Актобинский с\о	43
28	Мукушев Б.	Актобинский с\о	43
29	Мергенбаев М.	Актобинский с\о	75
30	Нурмагамбетов К.	Актобинский с\о	514
31	Абенова С.И.	Актобинский с\о	28
32	Солтанова Ж.Н.	Актобинский с\о	39
33	Сарсембаева З.К.	Актобинский с\о	17
34	Сембекова Б.К.	Актобинский с\о	50
35	Таймагамбетов Х.	Актобинский с\о	212
36	Тусупбеков	Актобинский с\о	53
37	Тусупов Б.	Актобинский с\о	127
38	Токишев Н.К.	Актобинский с\о	30
39	Шарипов М.	Актобинский с\о	70
40	Шайдажимов М.	Актобинский с\о	52
41	ТОО «Карашаганак»	Актобинский с\о	167
42	Агадилов М.	Белаяшский с\о	47
43	Алдангуров А.К.	Белаяшский с\о	159
44	Алимбаев Ж.	Белаяшский с\о	646
45	Алимбаев К.Б.	Белаяшский с\о	157
46	Ахметов Ш.К.	Белаяшский с\о	400
47	Балапанов А.	Белаяшский с\о	170
48	Газарян Г.	Белаяшский с\о	129
49	Голованов М.	Белаяшский с\о	252
50	Дюсеменов Н.Б.	Белаяшский с\о	307
51	Елеусизов А.Т.	Белаяшский с\о	155
52	Жумакаев А.	Белаяшский с\о	171
53	Жунусов Е.Н.	Белаяшский с\о	121
54	Иманбаев Ш.	Белаяшский с\о	80
55	Комутов М.	Белаяшский с\о	22
56	Макашева	Белаяшский с\о	825
57	Мухтаров Р.	Белаяшский с\о	6
58	Нурғалиев	Белаяшский с\о	396
59	Омаржанов А.	Белаяшский с\о	35
60	Рахимов К.	Белаяшский с\о	62
61	Абду, «Береке»	Белаяшский с\о	113
62	Алипбеков Е.	Кызылқайнский с\о	7
63	Байтурсынова Г.	Кызылқайнский с\о	124
64	Балтин Н.	Кызылқайнский с\о	55
65	Джакупбеков К.	Кызылқайнский с\о	147
66	Майнин Ж.А.	Кызылқайнский с\о	135
67	Малдыбаев К.	Кызылқайнский с\о	275
68	Шабдыкеев Б.	Кызылқайнский с\о	164
69	ПК «Тасаул»	Кызылқайнский с\о	100
70	Батырбеков Ж.	село Ботакара	87
71	Уней Хуатбек	село Ботакара	150
72	Ажибеков М.Т.	Бухар-Жырауский с\о	528
73	Баршимбаева Ж.Н.	Бухар-Жырауский с\о	344
74	Карачабан С.	Бухар-Жырауский с\о	125
75	Копобаев К.	Бухар-Жырауский с\о	29
76	Оспанов Е.	Бухар-Жырауский с\о	40
77	Тусупов С.	Бухар-Жырауский с\о	100
78	Хасиев Б.Х.	Бухар-Жырауский с\о	41
79	Цамакаев У.	Бухар-Жырауский с\о	227
80	Шарипжанов К.Б.	Бухар-Жырауский с\о	105
81	Емильжанов Е.Т.	Доскеевский с\о	51
82	Серикпаев Т.С. «Бека»	Доскеевский с\о	86
83	Амирханов Д.К.	Каракудукский с\о	70
84	Абжанова Д.	Каракудукский с\о	110
85	Досымбеков Б.Е.	Каракудукский с\о	107
86	Исабеков С.	Каракудукский с\о	100
87	Макенов К.	Каракудукский с\о	49
88	Махаева А.Д.	Каракудукский с\о	44
89	Ауельбекова А.К.	Кокпектинский с\о	50
90	Жакиянова Г.У.	Кокпектинский с\о	78
91	Жангыбаев А.Е.	Кокпектинский с\о	97
92	Искаков Н.С.	Кокпектинский с\о	84
93	Квашин В.	Кокпектинский с\о	38
94	Кожекпаева К.	Кокпектинский с\о	7
95	Кубенова Г.С.	Кокпектинский с\о	95
96	Мусалирова Н.	Кокпектинский с\о	49
97	Омаров М.	Кокпектинский с\о	44
98	Севостьянова И.А.	Кокпектинский с\о	56
99	Смагулова А.	Кокпектинский с\о	118
100	Суениш Х.	Кокпектинский с\о	7
101	Сыздыкова Н.	Кокпектинский с\о	143
102	Хали С.	Кокпектинский с\о	79
103	ТОО «АГРОАСС»	Кокпектинский с\о	614
104	ТОО «Ыргызбай»	Кокпектинский с\о	89
105	Албахай А.А., «Жаке»	Каражарский с\о	146
106	Жумабеков Б.Х.	Каражарский с\о	200
107	Мергембаев Ж.	Каражарский с\о	3
108	Айдаргазина Б.Д.	Корнеевский с\о	340
109	Бакшиева Н.К.	Корнеевский с\о	139
110	Бейсенбеков К.А.	Корнеевский с\о	60
111	Бейсенбеков Н.	Корнеевский с\о	51

112	Ерубайев М.Д.	Корнеевский с\о	86
113	Гостукбаев Б.Е.	Корнеевский с\о	541
114	Миянова Г.А.	Корнеевский с\о	22
115	Исаев А.А.	Корнеевский с\о	90
116	Идрисов С.	Корнеевский с\о	228
117	Магзумов А.К.	Корнеевский с\о	16
118	Макулбаев К.М.	Корнеевский с\о	51
119	Мауенов А.К.	Корнеевский с\о	4
120	Мусалимов А.	Корнеевский с\о	56
121	Маташев А.	Корнеевский с\о	76
122	Маташев Н.К.	Корнеевский с\о	75
123	Нурмагамбетов К.	Корнеевский с\о	923
124	Петровский А.С.	Корнеевский с\о	7
125	Садиков А.У.	Корнеевский с\о	24
126	Сыздык С.С.	Корнеевский с\о	281
127	Сакбаев Е.М.	Корнеевский с\о	42
128	Саманбеков С.	Корнеевский с\о	22
129	Усин О.Л.	Корнеевский с\о	56
130	Шалкибасов С.	Корнеевский с\о	319
131	Щукин С.А.	Корнеевский с\о	78
132	Букин А.Н.	с\о Тузды	5
133	Жумабеков К.А.	с\о Тузды	93
134	ТОО «Дизель плюс»	с\о Тузды	71
135	Абиев А.К.	Новоузенский с\о	109
136	Абдуллин И.А.	Новоузенский с\о	371
137	Левченко О.В.	Новоузенский с\о	278
138	Федоров Н.	Новоузенский с\о	208
139	Смагулов С.	Новоузенский с\о	149
140	Шукушев С.С.	Новоузенский с\о	600
141	Амантаев К.	Петровский с\о	30
142	Ахбас Е.	Петровский с\о	62
143	Байдильдинов С.Т.	Петровский с\о	100
144	Коновалов Е.В.	Петровский с\о	367
145	Кошегулов Н.	Петровский с\о	184
146	Курманбева М.М.	Петровский с\о	97
147	Мукушева К.	Петровский с\о	38
148	Сатаев К.А.	Петровский с\о	230

(Продолжение следует)

Внимание, родники!

Родник (источник, ключ, криница) - естественный выход подземных вод на земную поверхность на суше или под водой (подводный источник). Образование источников может быть обусловлено различными факторами: пересечением водоносных горизонтов отрицательными формами современного рельефа (например, речными долинами, балками, оврагами, озёрными котловинами), геолого-структурными особенностями местности (наличием трещин, зон тектонических нарушений, контактов изверженных и осадочных пород), фильтрационной неоднородностью водонасыщающих пород и др.

Родники бывают: восходящими - напорными и нисходящими - безнапорными; временно действующими (сезонными) и постоянно действующими и др.

По температуре родники делятся на холодные, тёплые, горячие и кипящие.

По классификации выделяется три группы источников в зависимости от питания водами верховодки, грунтовыми или артезианскими водами.

Источники первой группы, питающиеся верховодкой, располагающиеся обычно в зоне аэрации, имеют резкие колебания дебета (вплоть до полного иссякания), химического состава и температуры воды.

Источники, питающиеся грунтовыми водами, отличаются большим постоянством во времени, но также подвержены сезонным колебаниям дебета, состава и температуры. Они подразделяются на эрозийные (появляющиеся в результате углубления речной сети и вскрытия водоносных горизонтов), контактные (приуроченные к контактам пород различной водопроницаемости) и переливающиеся (обычно восходящие, связанные с фациальной изменчивостью пластов или с тектоническими нарушениями).

Источники артезианских вод отличаются наибольшим постоянством режима; они приурочены к областям разгрузки артезианских бассейнов.

Химический и газовый состав воды источников разнообразен; он определяется, главным образом, составом разгружающихся подземных вод и общими гидрогеологическими условиями района.

Санитарное состояние родников должны быть приведены с требованиями законодательства. В целях предупреждения инфекционных заболеваний, связанных с употреблением воды, размещать на территории родника информационные таблички.

В соответствии с санитарными правилами «Санитарно-эпидемиологические требования к водоемким объектам, местам водозабора для хозяйственно-питьевых целей, хозяйственно-питьевому водоснабжению и местам культурно-бытового водопользования и безопасности водных объектов» ежеквартально проводятся лабораторные исследования качества питьевой воды родника на санитарно-химические и бактериологические исследования.

Для проведения производственного контроля составляется договор с лабораториями, имеющими лицензии для проведения лабораторных исследований.

О.МАТАШЕВ,
главный специалист
районного Управления охраны общественного здоровья

Люди с пылающим сердцем

Существует особая категория людей, которые рождаются с «пылающим сердцем». Они подобны факелу или маяку, к которому стремятся другие, потому что видят в них ориентир и опору. Их выбор – отдача себя без остатка любимому делу и, глядя на это, окружающие невольно верят в то, что существуют люди-легенды, способные вдохновлять на правильные поступки. Такими людьми являются ветераны ПЧ-34 ГУ «СПиАСР ДЧС Карагандинской области (город Караганда) КЧС МВД РК».

Чуйков Сергей Александрович начинал свою службу молодым лейтенантом в должности инспектора государственного пожарного надзора Ульяновского района с 1981 по 1997 гг. Не прерывая службу с 1982 по 1987 гг. проходил обучение в Ташкентском филиале высшей инженерно-пожарной технической школы МВД СССР. С января по июль 1997 года являлся заместителем начальника ПЧ-34, затем был переведен старшим инспектором государственного пожарного надзора ПЧ-34. В сентябре 2004 года назначен начальником ПЧ-34. В мае 2006 года вышел на заслуженный отдых. За годы службы награжден медалью «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» II степени и благодарственными письмами руководства ГУ «СПиАСР» ДЧС Карагандинской области.

Кочкин Сергей Борисович с 1993 по 1995 годы проходил службу в Бухар-Жырауском РУВД в должности начальника ИВС. С 1995 по 1997 годы инспектор административной практики ГАИ Бухар-Жырауского РУВД. С 1997 по 1999 годы проходил службу в ПЧ-34 УГПС в должности начальника караула. С 1999 по 2006 годы был заместителем начальника ПЧ-34 ГУ ГПС Карагандинской области. С 2006 года на пенсии по выслуге лет.

Являлся участником боевых действий в Демократической Республике Афганистан (ДРА) в провинции Гульхана-Файзобад. Награжден медалями «За отличие в воинской службе», «Воину - интернационалисту от благодарного Афганского

народа», «70 лет Вооруженных сил СССР», почетным нагрудным знаком «Воину – интернационалисту» и почетными грамотами «Воину-интернационалисту от Президиума Верховного Совета СССР за мужество и воинскую доблесть, проявленную при выполнении интернационального долга в Республике Афганистан», «За образцовое выполнение функциональных обязанностей, активное участие в организации общественного порядка в городах и населенных пунктах Армянской ССР, Министра внутренних дел Армянской ССР генерал-майор Арутюнян С.У.»

Арусланов Владимир Витальевич с декабря 1993 г. по октябрь 1996 г. служил в Ульяновском РУВД на должности оперативного уполномоченного уголовного розыска. С января 1998 приступил к работе в противопожарной службе инспектором государственного пожарного надзора ПЧ-34 УГПС Карагандинской области. С марта 2000 г. по октябрь 2004 являлся старшим дознавателем группы дознания ПЧ-34 ГУ ГПС Карагандинской области. С 2004 и до выхода на пенсию в 2010 году проработал начальником караула ПЧ-34 ГУ «СПиАСР» ДЧС Карагандинской области. За пройденные годы службы награжден медалями «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» II, III степени.

Жақенов Марат Мукушевич с 1983 года начинал свою службу пожарным в профессиональной пожарной части п.Ульяновский. С 1984 по 1986 гг. обучался в Алматинском по-

жарно-техническом училище МВД СССР. С сентября 1986 г. по 1987 г. проходил службу в Осакаровском районе в должности инспектора государственного пожарного надзора. В апреле 1987 г. был переведен инспектором государственного пожарного надзора Нурунского района, а затем с мая 1989 по 2000 гг. инспектором государственного пожарного надзора ПЧ-34 УГПС Карагандинской области. В сентябре 2000 г. продолжил службу начальником караула ПЧ-34 ФГУ «СПиАСР» Карагандинской области. С марта 2006 года находится на заслуженном отдыхе. За время службы был награжден грамотами и благодарственными письмами руководства ГУ ГПС Карагандинской области и первыми руководителями Ульяновского затем Бухар-Жырауского района.

Балтин Мадии Шакирбекович в органах противопожарной службы работал с сентября 1996 года. В январе 1997 года назначен на должность начальника караула ПЧ-34 УГПС Карагандинской области. С августа 2005 года по май 2006 года работал старшим инженером ОГКН в области ЧС Бухар-Жырауского района, в мае 2006 года вновь переведен в должность начальника караула ПЧ-34 ФГУ «СПиАСР» Карагандинской области. Принимал активное участие в общественной и спортивной жизни подразделения. Выступал на спортивных мероприятиях по мини-футболу, проводимых гарнизоном противопожарной службы области. Неоднократно награждался благодарственными письмами ГУ «СПиАСР» ДЧС Карагандинской области. С августа 2009 года находится на заслуженном отдыхе.

Кравченко Анатолий Адамович свою трудовую деятельность начинал с 1970 года инспектором по пожарной безопасности, профессиональной пожарной части п. Ульяновский. С 1971 по 1996 гг. работал начальником профессиональной пожарной части п. Ульяновский. В связи с военизацией пожарных подразделений в январе 1997 года был назначен на должность старшего водителя ПЧ-34 ГУ «СПиАСР» ДЧС Карагандин-

ской области. С сентября 2013 года находится на заслуженном отдыхе. За безупречную службу награжден медалями «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» III и II степени и «Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар органдарының ардагері».

Арусланов Алексей Витальевич начинал службу в далеком 1992 году с должности пожарного профессиональной пожарной части № 12 п. Ульяновский, через полгода уже был назначен на должность начальника караула того же подразделения. После военизации 1997 года занимал должности пожарного и командира отделения пожарной части № 34, в 2003 переведен на должность водителя. В сентябре 2013 был назначен на должность старшего водителя ПЧ-34 ГУ «СПиАСР» ДЧС Карагандинской области. С июня по 2016 года находится на заслуженном отдыхе. За годы службы награжден медалями «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» I, II, III степени и благодарственным письмом начальника ДЧС Карагандинской области «За весомый вклад в развитие и укрепление государственной системы, предупреждение и ликвидацию чрезвычайных ситуациях».

Малышкин Вячеслав Викторович пришел в противопожарную службу в марте 1993 году на должность водителя пожарных автомобилей профессиональной пожарной части № 12 п. Ульяновский. С августа 2016 года находится на заслуженном отдыхе. За годы службы воспитал не одно поколение водителей, передав им свой опыт. За время прохождения службы награжден медалями «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» I, II, III степени.

Малышкин Александр Викторович пошел по стопам старшего брата и начал свою трудовую деятельность в пожарной охране в должности пожарного профессиональной пожарной части № 12 п. Ульяновский с сентября 1996 года. За все время службы участвовал в тушении многих пожаров. Полностью отдавался своей нелегкой работе, постоянно рискуя. Принимал уча-

стие в соревнованиях по пожарно-спасательному спорту. За выполнение своих служебных обязанностей награжден медалями «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» I, II, III степени. С октября по 2016 года находится на заслуженном отдыхе.

Максутов Аманбай Төлеутаевич приступил к работе в органах противопожарной службы с ноября 1998 года в должности водителя пожарных автомобилей ПЧ-34 ГУ «СПиАСР» ДЧС Карагандинской области. В годы службы являлся наставником молодых водителей, полностью отдавался без остатка любимому делу. Принимал участие в спортивной жизни подразделения. Много лет являлся членом команды ПЧ-34 по мини-футболу. С декабря 2016 года находится на заслуженном отдыхе. За безупречную службу награжден медалями «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» I, II, III степени и «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитетіне 20 жыл».

Колотилин Василий Васильевич начал свою службу в ноябре 1992 года в должности пожарного профессиональной пожарной части №12 п.Ульяновский. Принимал активное участие в общественной жизни подразделения. После ухода на пенсию в мае 2016 года воспитал себе достойную замену из числа молодых пожарных. За добросовестную службу награжден медалями «Өртке қарсы қызмет органдарындағы мінсіз қызметі үшін» I, II, III степени.

17 апреля 2018 года знаменательная дата для наших ветеранов, ведь в этот день отмечается 100-летие пожарной охраны. Для ветеранов пожарной службы, которые отдали свои лучшие годы пожарной охране, это праздник – не очередной день в календаре, а святая дата.

А.ЕСЕНТАЕВ,
заместитель начальника
ПЧ-34 ГУ «СПиАСР»
ДЧС Карагандинской
области (город Караганда)
КЧС МВД РК)
капитан
гражданской защиты

“Шұғыла” - Алматы сахнасында

Би - музыкалық ырғаққа сай дене қимылымен көрсетілетін өнер түрі. Сонымен қатар әрбір ұлттың биі белгілі бір тұрмыс-тіршілікке құрылады да, әр халықтың биіне болмысын, мәдениеті мен ұлттық дәстүрін, салтын таныта отырып, көңіл-күйін ашумен ерекшеленетін өнердің көркемі. Сондықтан болар, би - халықтың жүрек қалауы.

Бүгінгі таңда түрлі би ансамбльдері, би студиялары, би топтары еліміздің әр аймақтарында көптеп ашылууда. Осындай би топтарының бірі - Ботақара кенті тұрғындарына белгілі саз мектебінің жанынан ашылған “Шұғыла”.

Аз уақыттың ішінде педагог-хореограф Қыстаубаева Эльмира Тұрдыбекқызының жетекшілігінің арқасында бұл топтың өнердегі өзіндік өрнегі, шығармашылығы жылдан жылға өрістеп, көркейіп келе жатыр.

Сәуір айының 28-31 ара-

лығында Алматы қаласындағы оқушылар сарайында “Рауан” фестиваль-конкурсында еліміздің түкпір-түкпірінен еліміздің дарынды балалары арасында шығармашылық сайысы өткізілді. Осы сайысқа бағын сынау мақсатымен “Шұғыладан” орта және кіші топ бишілері де жол тартты.

Фестиваль үш күнге созылып, төрт кезең бойынша өткізілді - “Музыкалық конкурс”, “Конкурс-театрализация”, “Вокал конкурсы” және “Хореография конкурсы” болып өтті. Біздің кішкентай өнерпаздарымыз

орта топтан “Қара жора”, “Ерке-тай” билерін шебер орындап, бас жүлдені жеңіп алса, кіші топ “Күстар” және “Летка-енька” биімен көрермендер қошеметіне бөленіп, бірінші орын алып, үйлеріне олжалы қайтты.

Түрлі шығармашылық сайыстарға қатысу әрине, жетекші үшін де, балалар үшін де үлкен еңбек, сын, қобалжу. Осының бәрінен біздің жас таланттар,

атап айтқанда Мейірман Ақжарқын, Абильдина Ариана, Қасымова Нұрсая, Лаврикова Вероника, Баспақова Камила, Болатбек Ақерке, Айтқұлова Алтынай, Салықова Әсел, Досова Назылы, Сумская Даша, Сумская Ариша, Олейникова Вика, Қанағат Аяулым, Козел Милана, Ушербекова Дальяна сүрінбей өтті.

Сайыстан кейін барлығымыз

екі күн бойы Алматы қаласының Көктөбе, аквапарк, зоопарк және қызықты ойын алаңдары мен әсем көшелеріне саяхат жасап, есте қаларлықтай әсер алдық. “Шұғыланың” бишілері былтырғы жазда да сонау шағайдағы түрік елінде “Шоу Мир танцев” халықаралық сайысына қатысып, екінші, үшінші орын алып, дипломант атанып келсе, биыл оқушылардың қысқы демалысында Астана қаласындағы Жастар сарайында өткен өнер сайысынан қуанып қайтқан болатын.

Балалардың өнерін шыңдап, жарғақ құлағы жастыққа тимеген, еңбегі ұшан-теңіз жетекші Қыстаубаева Эльмира Тұрдыбекқызына шәкірттердің атынан айтар алғысымыз шексіз.

Осы сайысқа баруға материалдық, моральдық қолдау көрсетіп, барынша жағдай жасаған ата-аналарға да рахмет айтқым келеді.

Б.ЖЕНПЕИСОВА,
ата-ана
Ботақара кенті

Тергеуші болу оңай емес

Тергеуші үнемі қылмыспен күрестің ең алдыңғы шебінде жүретін тұлға. Қылмыскермен өзгелерден бұрын бетпе-бет кездесетін де сол адам. Тергеуші үшін қылмыстың болған уақыты және қылмыс жасаған кінәлі адамдарды анықтау мақсатында заңда көрсетілген шараларды қолдану секілді қылмыстық іс жүргізу негіздерінің айрықша маңызы бар. Тергеушінің адамгершілік бейнесі қызметтегі адамдық нормаларын қылау түсірмейтіндей қатаң сақтаудан көрінеді.

Адамгершілік - адам бойында құпия сақталып тұратын аса нәзік, әрі аса жойқын, әдепті, әсем, тәжірибелі, тапқыр да талғампаз, албырт та асқаралы күш деп ойлаймын. Мұндай ерекше қасиет, өзгеше өрелілік тек көпті көрген, көргенін көкейінде өріп-түйген, көп оқыған, оқығанын тоқыған, қол жеткізгеніне мақтанбаған, арамдық ойлап ластанбаған, байлық пен дәулетке белшесінен батпаған, кіршіксіз, таза, өршіл ой иесінің ғана қолынан келмек. Осындай адамгершілігі мол тергеуші туралы бүгінгі оқытындарыңыз, құрметті оқырман қауым. Бұқар жырау ауданы ішкі істер басқармасының тергеу бөлімі бастығының орынбасары, полиция подполковнигі Асқар Маратұлы Баспақов 1977 жылы Қарағанды қаласында дүниеге келген екен. Ел қатарлы қаладағы мектептердің бірінің табалдырығын аттап, оны 1994 жылы бітірген. Біраз ата-анасына қолқабысын тигізген соң, еліміздің әсем қаласы - Алматы қаласына жол тартып, қалауы бойынша сол қаладағы Эконо-

мика және құқықтану институтының құқықтану бөліміне түсіп, 2001 жылы бітіріп шыққан. Атасы - Баспақов Боз өмірінің 30 жылдан астамын Павлодар облысының және Қарағанды облысының прокуратураларында тергеуші болып қызмет

атқаруға арнаған. Әкесі Марат болса, Қарағанды қаласының шахтасында өмір бойы еңбек еткен құрметті шахтер, анасы - Жазкен Қарағанды қаласындағы соттардың бірінде қызмет атқарып, бүгінгі күні құрметті демалысқа шыққан. Міне, Асқар Маратұлының құқық қорғау органына бару себебі - осы атасы мен анасының еңбек жолын көріп өскендіктен болар, бала кезінен құқық қорғау органының қызметкері болсам деп армандаған.

сының әкімшілік полиция бөлімінде учаскелік полиция инспекторының көмекшісі болып бастаған екен. Қайтсе де тергеуші болуды мақсат тұтқан ол 2004 жылы осы ІІБ-ның тергеу бөліміне тергеуші болып ауысады. Бұл оның аттай қалаған мамандығы. Айтуынша, бұл көсібінің қызығы мен қиындығы баршылық. Қауіп де жоқ емес. ІІБ-ның тергеу бөлімі бастығының орынбасары болғанына да 10 жылдай уақыт болыпты.

Әңгіме арасында ол:

- Қылмыстық істі алып, қылмыскерді «күдікті» деп танып, айыптағаннан кейін оны сотқа жолдау оңай іс емес. Тергеу барысында әртүрлі қиындықтар болады. Бірақ өзіміздің таңдаған мамандығымыз болғандан кейін ешқандай қиындықтардан тайсалмаймын. Ісің сотта қаралып, үкімі шығып, нәтижесін беріп жатса, сол кезде біздің еңбегіміздің ақталғаны,- дейді.

Тергеу қызметінің ең ауыр жүгі - ар алдындағы адалдық. Әр қылмыстық істің артындағы адам тағдырына деген жауапкершілік үшін ақиқаттың ақ жолынан ауытқымай қызмет атқару кез келген адамның қолынан келе бермейтіні шындық. Осындай ауыр жұмыстың жүгін арқалаған тергеушінің әр күні ғана емес әр сағатының өзі қым-қуыт оқиғамен өріліп, шымшытырық оқиғаның түйінін тарқатуда тынымсыз ой мен болжамның құшағынан шыға алмайтыны да ақиқат. Себебі, тергеуші адамның тағдырын шешетін болғандықтан бәрін таразыға салады.

Асқар Маратұлы тергеуші мамандығының қыр-сырын жетік

меңгерген маман болғандықтан, жүктелген міндетінің көптігі кедергі келтірмейді. Ол қылмыс атаулыны құрықтап, қылмыскерді іздеп тауып, олармен бетпе-бет тілдесетін, бар кінәсін бұлтартпайтын айғақтармен мойындататын маманның бірі. Сондай-ақ қылмыстық істі оқиға орнынан бастап істі сотқа жеткізгенше жарғақ құлағы жастыққа тимей жемісті жұмыс атқарып жүрген жанындағы әріптестеріне және Әнуар Қалтаев, Саян Нұрмұқанов, Архат Құлбаев сынды жас буынға үлгі-өнеге көрсетуде.

Үйде Асқар Маратұлының қиын да қызықты қызметіне түсіністікпен қарап, қолдау көрсетіп отырған жары - Үміт. Үміт екеуі бұл күнде екі қыз, бір ұл тәрбиелеп отыр. Айта кететін бір жайт - Асқар Маратұлының жары Үміт Болатқызы Баспақова полиция капитаны, ауданымыздың ішкі істер басқармасының көші-қон қызметінің инспекторы. Үміт қызмет бабында әріптес болса, үйде - адал жар, аяулы ана, үлгілі келін.

- Асқар Маратұлы, егер балаларыңыз сіздер сияқты құқық қорғау қызметкері болуды қаласа, қалай қарайсыз?- дегенімде:

- Әрине, бұл қиын қызмет, дегенмен, балаларымның арманының орындалуын қалар едім,- деп жауап берді.

Балаларыңыздың да, сіздің де армандарыңыз орындала берсін.

**Ғалима ҚАЗАЛИЕВА,
Бұқар жырау ауданының ІІБ
МТТТ жетекші маманы**

«Золотая» пара

Семья, любовь, верность, забота о родных и близких — это главные ценности в жизни человека, они наполняют нашу жизнь смыслом, помогают в полной мере познать счастье и радость, преодолеть любые невзгоды. Для каждого человека нет ничего более ценного, чем семья, поддержка и помощь самых близких людей. Особенно это ощущается, когда видишь действительно счастливые семьи, в которых царит мир, лад, понимание и взаимное уважение.

Пример тому семья Фоминых из села Ростовка. Супруги Александр Петрович и Евдокия Ивановна живут вместе уже 57 лет.

В далеких 60-тых годах прошлого столетия молодой ростовский парень Александр Фомин был призван на службу в ряды Советской Армии. Службу проходил на российской Новгородчине. К тому времени у него уже были водительские права, поэтому в воинской части ему доверили управлять автомобилем. Да не каким-нибудь, а легковым. Александр возил начальника воинской части. И вот на одной из жизненных дорог повстречал Александр юную, красивую девушку, предложил подвезти. Эта встреча двух молодых людей оказалась судьбоносной. С тех пор Александр и Евдокия больше не расставались. Сначала дружили, присматривались, а потом поняли, что уже не могут друг без друга. Оформили свои отношения в ЗАГСе Нижнего Новгорода. А когда время службы Александра подошло к концу, молодые супруги собрались в Казахстан. Так и привез молодую жену Александр в родное село. В Ро-

стовке молодых ждали мама и бабушка с бабушкой. Невестку встретили как родную. Окружили заботой и вниманием.

Евдокия Ивановна только добрым словом вспоминает своих новых родных. С мамой мужа всегда были близкими, родными людьми. Никогда не обижали друг друга ни словом, ни делом.

Александр Петрович работал в совхозе шофером. Сельская жизнь в одном из самых устойчиво развитых хозяйств кипела. Колесил Александр Петрович по совхозным полям, возил зерно, сено, и другие грузы. В разгар сельскохозяйственных сезонов работал и на комбайне комбайнером. Своей работе в совхозе им.Кирова он посвятил почти 30 лет. А затем трудился мастером в газовом хозяйстве. Доставлял газовые баллоны в дома сельчан, обслуживал газовые плиты, не только в Ростовке, но и в близлежащих населенных пунктах соседних совхозов.

Евдокия Петровна трудилась парикмахером, работала санитаркой в местной больнице.

Несмотря на физический труд, супруги все успевали по дому, держали хозяйство, са-

жали огород. Это было не трудно, потому что всегда помогали друг другу. Находили время и на общение с друзьями.

Еще с молодости сложился их круг друзей. Шесть семей односельчан образовали круг общения. Вместе встречали праздничные даты, отмечали дни рождения и юбилеи, играли свадьбы детей, выезжали отдыхать на природу. Александр Петрович еще к тому же всегда был знатным баянистом, а Евдокия Ивановна, хорошей певуньей. Поэтому дружеские посиделки всегда проходили весело и задорно. К сожалению, жизнь наша устроена так, что в ней есть потери и горе, из шести пар, уже остались три. До сих пор эти люди общаются вместе. Радуются жизни, успехам детей, внуков, правнуков.

Супруги Фомины вырастили двух дочерей. Сейчас у них есть трое внуков и две правнучки. Одна из дочерей живет

в Германии, а одна, как и родители, в Ростовке.

Дом бабушки и бабушки никогда не пустует. Дети и внуки часто приходят в гости,

имно. Все сделано своими руками с любовью и заботой. Есть своя банька, где по выходным моется вся семья, дети, внучата.

Ездили супруги Фомины и в Германию к дочери. Поездка очень понравилась. Повиделись не только с семьей дочери, но и с бывшими односельчанами, многое посмотрели, были щедры одарены подарками. А сейчас, к лету, ждут дочь к себе в гости.

Несмотря на возраст, супруги бодры и жизнерадостны. Силы, конечно, уже не те, что в молодости, поэтому хозяйство уже не держат. Но на подворье есть курочки, сажают и огород.

Выращенные овощи Евдокия Ивановна заботливо заготавливает на зиму. Бабушкины разносолы очень любит вся семья, гости, друзья. Евдокия Ивановна щедро делится с ними собственными рецептами приготовления вкусных блюд и всевозможной выпечки, ведь в ее доме всегда много гостей и она угощает их с большим удовольствием.

Девиз семьи Фоминых: делить все заботы и радости пополам. По-другому и быть не может. Через три года эта замечательная пара, которая уже отметила своей «золотой» юбилей, будет встречать очередную большую дату - 60-летие совместной жизни. А это ни много, ни мало бриллиантовый юбилей.

Недаром в народе говорят, что дерево держится корнями, а человек - семьей. Дружная «золотая» пара Фоминых этому яркое подтверждение.

**Т.КУРБАНОВА
На фото Д.Торжанова: супруги Фомины.**

Мақталы аппликация

«Ақбота» бөбекжай-бақшасының «Балапан» I кіші тобында ата-аналар мен балалардың шығармашылық қабілеттерін нығайтып, балабақша және отбасы арасындағы ынтымақтастықты арттыру мақсатында «Мақталы аппликация» көрмесі өтті.

Балабақшаның ата-аналары өздерінің белсенділіктерін танытып, өз отбасыларында әртүрлі аппликацияларды балаларымен бірлесе отырып жасады. Көрмеге мақтадан жасалған қыс мезгілін бейнелейтін түрлі композицияларды құрастырды. Ең белсенді танылған ата-аналарға жүлделі орындар берілді.

Бас жүлдені Н.Божанова мен С.Божанова иеленсе, I орын Д.Салкеноваға, II орын Г.Рамазановаға, III орын А.Ермекбаеваға бұйырды. Балаларға сыйға ойыншықтар берілді. Белсенділіктерін танытқан ата-аналар А.Әлишова, Ш.Қуанбаева, Н.Кәрібай, З.Бекенова, Д.Джарова мадақтама қағаздарымен марапатталды. Ата-аналар өздерінің алғыстарын айтып, балабақшамызда өтіп отырған аппликация көрмесі ерекше көңіл-күй сыйлап, қуантқанын жеткізді. Ата-аналарымызға біздің тобымыздың атынан мың алғыс білдіреміз.

**Н.ӘШІРБЕКОВА,
С.ЖОЛМАҒАНОВА,
«Ақбота» бөбекжай-бақшасының тәрбиешілері,
Доскей ауылы**

Возможности учителя безграничны

В учебно-методическом центре развития образования Карагандинской области 6-7 апреля прошел заключительный этап областного конкурса профессионального мастерства педагогов «Наши возможности (функционально грамотный учитель)-2018».

В конкурсе приняло участие 24 команды со всей области, по результатам I этапа методического семинара «Метапредметность – основа функциональной грамотности ученика», который состоялся в декабре 2017 года, в заключительный этап конкурса были отобраны 16 сильнейших команд.

Бухар-Жырауский район представляли три команды учителей Кокпектинской СШ - Тофан М.В., Кожекпаева Н.С., Алимжанова А.М., Оспанова Д.М.; Ельтайской СШ - Байкенова Е.Д., Анафина А.А., Иваненко Н.И., Исаинов Р.Ж. и Уштобинской СШ - Жанузакова А.М., Тлеубай М.Т., Алина Б.Б., Нурпеисова Ж.Б.

II этап конкурса состоял из пяти конкурсных заданий «Медийная и информационная грамотность», «Разговор с учащимися», «Беседа с родителями», «Критические ситуации», «Методическое объединение», в которых перед учителями стояла непростая задача творчески осветить и показать важные направления работы педагога в форме КВН, диспута, тренинга и семинара.

По результатам конкурса команда педагогов Кокпектинской СШ вошла в четверку лучших команд по Карагандинской области и была награждена почетной грамотой «Самый творческий коллектив», тем самым повторив опыт своих коллег, занявших второе место в 2016 году.

Команды учителей Ельтайской СШ и Уштобинской СШ получили благодарственные письма.

Директор УМЦ РО КО Кожакметова Г.Ш. поблагодарила директоров школ Жаймину Г.А., Шунгулова А.З., Артыкбаеву С.Ж. за отличную подготовку учителей и плодотворное сотрудничество.

Конкурс показал всем участникам, что возможности учителя безграничны!

**Д.ОСПАНОВА,
педагог-психолог
Кокпектинской СШ**

Любовь прозрачнее кристалла

Весь март в нашей библиотеке действовала выставка «Жизнь тюрколога», посвященная жизни и творчеству видного казахского ученого, писателя, автора латинского алфавита образца 1912 года, основателя партии «Алаш» Ахмета Байтурсунова.

В нелегкой его жизни, полной гонений и испытаний, было место и для светлых, нежных чувств. В юности Ахмет повстречал красивую девушку-славянку, дочь лесного объездчика и полюбил ее. Встречаясь по вечерам у озера, молодой учитель-казах и русская Александра решили связать свои судьбы. Это было в начале прошлого века, и такой брак не одобряли ни в семье Александры, ни тем более родные Ахмета. Узаконить брак тоже стало одной большой проблемой. И Шурочка принимает решение принять мусульманскую веру. Ахмет помогает ей выбрать новое мусульманское имя - Бадрисафа, которое состоит из двух составных: «Бадри» - переводится с арабского как «полная луна» и «Сафа» - прозрачный кристалл. Отныне Александра Ивановна будет называться Бадрисафа Мухамедсадыкқызы, а национальность ее будет татарка.

Их расписали в троицкой мечети и Бадрисафа несколько месяцев живет при мечети, постигая азы ислама. Этому периоду своей жизни Ахмет Байтурсунов посвятил примерно такие строки: «Одна неверная, Александра Ивановна, повернулась лицом к исламу. Ужель не стоит она благословления имама?» (свободный перевод автора этих строк).

После замужества Бадрисафа повязала на голову белый платок. Из-за этого платка, красоты, кроткого нрава и приветливости казахи стали звать ее «Ак келин».

Кстати, Бадрисафа с детства владела казахским языком, выросла в ауле и знала казахские нравы и обычаи не понаслышке.

Нежно любившая своего мужа, называла его уважительно «торе», встречала его соратников в своем уютном доме, помогала супругу выпустить газету «Казак».

Свято верившая в невиновность супруга, она обивала пороги высокопоставленных чинов, говоря: «Мой муж пишет статьи, песни и стихи, что в этом противозаконного?».

Так, в 1934 году благодаря ее обращению к жене М.Горького, которая работала в комиссии «Красного креста», был выпущен из тюрьмы ее «торе».

К сожалению, своих детей у супругов не было, и они удочерили дочь Машена (брата Ахмета), сероглазую и русоволосую Шолпан.

Шолпан перенесла на себе все тяготы «дочери врага народа», трижды отбывала

ссылку и была вынуждена скрываться, чтобы не навлечь беды на своих близких. В те лихие времена досталось

всем Байтурсуновым - почти все они были репрессированы. Например, при очередном аресте Ахмета, в его родной аул ворвались всадники в военной одежде и стали искать мальчиков-носителей этой фамилии. Маленького внука Машена, Самырата, накрыла большим казаном растерявшаяся соседка. Так он остался в живых, и вернул свою фамилию Байтурсунов только в 90-х годах прошлого века. Машен был репрессирован также, как и все другие члены семьи.

Какие бы испытания ни выпадали на чету Байтурсуновых, они до конца своих дней сохранили трепетные отношения, оберегая друг друга.

Ахмет, чувствуя, что все сильнее вокруг него сжимаются тиски оков, в последний раз приезжает на свою родину, видится с родными и близкими, на прощание омывает лицо водой из Акколя, в платочек заворачивает веточку полыни и горсть земли, посещает могилы предков и уезжает.

С тех пор он официально объявляется врагом народа и его расстреляли зимой 1937 года. Незадолго до этого отбывавшая ссылку в Сибири с ним и дочерью Бадрисафа после ареста супруга вынуждена скрываться от властей. Вследствие перенесенных потрясений у Бадрисафы развивается эпилепсия. По одним данным, она умирает в доме для престарелых, а по другим данным, казахский народ скрывал ее до последнего, помогая едой и кровом, рискуя свободой. Как показывают исследователи ее жизни, вторая версия более правдоподобна, так как подкреплена воспоминаниями Есимхана Турлыбекова: «Приблизительно в 1947-1948 году к маме пришел наш дядя, переводчик Касым Тогузаков, с

ним была русская женщина, исхудавшая, высокая, на голове ее был повязан белый платок. Дядя сказал матери: Капиза, это не простая женщина, она жена одного важного человека. Она в бегах. Капиза, сохрани эту женщину. Доверяю тебе. Больше никому. Никому ее не отдавай и не показывай. Иначе расстреляют. Настанут лучшие времена - там видно будет» - и ушел дядя в ночь.

Когда в доме появлялись чуваки, эта неизвестная женщина пряталась в бане,

неудобств никаких хозяйкам дома не причиняла, так как сама изготовила из конского волоса удочки и пропадала целыми днями на местном озере. Поздней осенью 1947 года женщина не пришла ночевать.

«Мы обыскали весь берег озера, но не нашли ее», - вспоминает Есимхан Турлыбеков. - Игравшие на развалинах старого дома мальчишки наткнулись на ее тело. Не рассказывая никому о случившемся, мы дождались моего отчима и похоронили ее. Это произошло в ауле Каскат Мендыкаринского района.

Позже, увидев изображение Бадрисафы, Есимхан признал в ней неизвестную гостью их дома. От себя же добавлю, что Касым Тогузаков, отец известного артиста современности, Ерболата Тогузакова, в 1948 году также был репрессирован и сослан. Такова история трагической любви Ахмета и Бадрисафы, не сломленной, не сдавшейся, и пусть эта любовь будет примером для нынешнего поколения, любовь, преодолевшая трудности в языке, вероисповедании, в мировоззрении. Любовь, которую воспевают современные жители Казахстана. Ведь история этой трогательной любви сподвигла неравнодушных создать экспедицию «Бадрисафа», поставить памятник Бадрисафе Байтурсуновой. По результатам экспедиции, одна из ее участниц, Л.Фефелова, написала пьесу «Любовь и смерть Ак келин», с аншлагом прошедшую на подмостках Торгая, Костаная и других городов Казахстана.

В 1989 были реабилитированы Ахмет а затем и Бадрисафа Байтурсуновы. Супруги, верные идеалам партии Алаш, супруги, ценю своей жизни приблизившие Независимость Казахстана.

**Р.ЕРШОВА
с.Шешенкара**

Бұқар жырларындағы ерекшелік

РУХАНИ
ЖАҢҒЫРУ

XVIII ғасыр әдебиетіндегі ұлы тұлғалардың бірі Бұқар жырау Қалқаманұлы тарихи болжамдар бойынша 1668 жылы Павлодар облысы, Баянауыл ауданы,

Озерный совхозында дүниеге келген. 1781 жылы қайтыс болған деседі. Руы Арғын ішінде Төртуыл, Қаржастан шыққан, әкесі Қалқаман – батыр адам болған. Бұқар жырау ауданының Далба тауының етегінде ұлы абыздың кесенесі салынып, ол 1993 жылы 21 тамызда салтанатты түрде ашылады.

Жыраудың азан шақырып қойған аты бүгінде беймәлім. Ол тарихқа жырау деген атпен енген. Бұқар жырау бабамыздың бала-лық шағы туралы әртүрлі пікірлер айтылған:

Тілі шықпай жасында

Бала болдың сен мылқау.

Бір алуан жыр десен,

Іштей туған кем-сырқау.

Сырқау ма әлде мінез бе?

Мұны қиын жобалау – деп те айтқан.

Ал белгілі шежіреші Ералы өзінің қолжазбасында «Бұқар жас кезінде мылқау бала екен, тілі он жасқа келгенде шығыпты» - деп айтады. Тарихи зерттеулерге сүйенер болсақ ол нағыз мылқау емес, көрініске аңқау, қиялға берілгіш, өз бетімен жүретін бала болған. Сондықтан оны жұрт мылқау бала деп атап кеткен екен. Он екі жасында жай тілі шыққанның үстіне, өз жанынан суырып салма айтатын жыршы болған. Содан жұрт қолдан-қолға тигізбей ойын-сауық, той-думанға алып жүретін болса керек. Жігіт ағасы кезінде жырау аты шығыпты деседі.

Жыршы атамыз қазақ елінің Жоңғар басшылығы тұсында өмір сүрген. Сол замандағы күрделі мәселелерге өз жырларымен жауап бере білген. Ауыр кезеңдерде Абылай ханға кеңес беріп, ел-жұртты жауға қарсы күреске біріктіріп, бір тудың астына жинаған. Бұқар жырау жырларында елдік пен ерлік мәселесі жайында терең толғанады. Мысалы:

Өлетұғын тай үшін,

Қалатұғын сай үшін.

Қылмандар жанжал ерегес, – деп дана жырау халықты тұтастыққа, елді бірлікке шақырады.

Бұқар жырлары жыраулық поэзияның дәстүрлі жалғасындай болғанымен, саяси-әлеуметтік мазмұны мен тақырыбы, көркемдігі жағынан өзіндік ерекшеліктермен дараланады. Жырау шығармашылығының тақырыптық ерекшелігіне қарай - адамгершілік, имандылық тәрбиесін жырлайтын насихат, толғаулар отаршылыққа байланысты болжау толғаулар, Абылайға арналған толғаулар, өмір туралы жырлар шығарғанда көбінесе логикалық ойға жүгінген.

Бабамыздың «он екі айда жаз келер», «Абылай ханның қасында», «Ханға жауап айтпасам» атты жырлары халықтың болашағы мен бейбітшілігін сақтау, отарлауды көздеген елдерден жыраққа көшу туралы әңгіме қозғайды. Бұл жырлардың үгіт-насихат, дидактикалық сипаты басым. Табиғат пен адам өмірін аста-стыра суреттейтін жырларында көп: «Бұл, бұл үйрек, бұл үйрек», «Өлемді түгел көрсе де» және тағы басқа, бұлардың барлығы жыраудың шеберлігі мен талғампаздығын танытады. Бұқар жыраудың жырлары ұлттық тарихи санасының даналық қорытындысы. Адамгершіліктің ереже-қағидасы іспетті нақыл-ғибарат сөздерге мол. Әсіресе белгілі бір құбылыстарды, заттар мен нәрселерді салыстырып отырған. «Ежелгі дос жау болмас», «Бағаналы орда басты орда», «Көкте бұлт сөгілсе» атты термелерінде мақал-мәтелдер, нақыл сөздер айтылған. Мысалы: «Тар пейілді кеңімес, кең пейілді кемімес», «Ер жігітке жарасар, қолына алған найзасы, би жігітке жарасар халқына тиген пайдасы» - деп жырлайды.

Бұқар жырау Қалқаманұлының шығармашылық өлең-жырларының бізге келіп жеткен тамыры ғана. Оны түбегейлі бастан-аяқ зерттеп табу - жаңа ұрпақтың қолында.

А.ЖҰМАГЕЛДИНОВА,

Бұқар жырау ауданының мемлекеттік архивінің архивисті

Ей, Айташы Алланы айт!

(Жалғасы. Басы №13)

Міне, адамзат ықылым заманнан қадір тұтып, қасиеттеген ғұламалар нақылы осылайша өрбиді. Біз теріп-теріп тізбелеген болдық. Бұдан да терең, ғибратты лұғаттар жетерлік. Алайда бұл Батысқа қалай келіп еді?!

Біз мұны өзіміздің ғалым, білгір данамыз Ақжан Машанидің еңбегінен табамыз. О кісінің айтуынша кезінде батыста шіркеу күшіне енгенде, ғалымдарын кудалай бастаған. Олар қасиетті ислам жерінен пана тапқан. Ислам ғылымды қолдайтын хақ дін болғандықтан олардың даналық ойларын қабыл еткен. Одан әрі дамытқан. Осы ғалымдардың көш басында біздің бабамыз әл-Фараби тұр. Батыс өз құндылықтарын ислам арқылы араб тілінен алған. Түпнұсқа жоғалған, өртелген.

Мұның бәрін неге төптіштедік?! Ж.Омари ағамыз жазады, Бұқар жырау Бұхарадағы "Көкілташ" медресесін тәмамдаған. Онда батыс-шығыс ғылымын қатар алып жүрген. Бұқаркең шығыстың жеті шайырын жатқа білген. Әсіресе Хафизді пір тұтқан деп келтіреді.

Ендеше жазған-сызған дүниесі алмағайып заманның көмбесінде қалған сәуегей жыраудың ауыздан-ауызға жеткен жырларынан-ақ діни, ислами, адами құндылықты көкейіне сіміргенін, жаңаша леппен өз ойын жырлай білгенін байқайсың. Түбіне үңілсең, жаныңа леп, жұмсақ ұр сыйларын түйсінесің.

Бұған сәл кейінірек оралармыз. Қарынбайға келейік. Мәшекең кей жазбасында Қарынбай туралы айтпайды, бірінде келтіреді. Кейін Қуандық ағадан (Мәшекең немересі) сұрағанда ғалым аға: ол - Харунд Рәшид Аббаситтер династиясының (786-809 ж.ж.) өкілі екенін айтты, әрі халиф, әрі бай, өнерге, ғылымға көңіл бөлген, қамқорлық еткен өнер қайраткерлеріне. Сондай-ақ "Мың бір түн" ертегісінің қаһарманының бірі екенін құлағдар етті. Қазақ Қарынбай деп атаған Харунд байлығын ілімге салса, біздің мына тәй-тәй басқан қадамымыз сәбидің жүрісі дерсіз, жас баланың былдыры дерсіз, бәлкім.

Жә, сонымен Бұқар жырына келелік. Көп өлең-жыр білетіндер "Он бір тілекті" жақын тұтады жанына. Жатқа білетіндер де жетерлік.

Бірінші тілек тілеңіз,

Бір Аллаға жазбасқа...

Беташары - бірінші тілек.

Алла атын айтады. Тілекті Аллаға жазбасқа деп бастап тұр.

Мұны өркім әр түрлі түсіндіріп жүр.

Алланың жазған, сызған сызығынан аттама, қиыс жолға түсе көрме, иманыңды кірлетпе, кемелдет, арыңды сақта, ұятыңды кірлетпе. Бұқаркең бірінші тілегінде Алланың ақ жолын нықтап басып жүр деп нұсқап тұр. Ол - өтірік айтпау, ұрлық-қарлық, өсек-аяң, жалқаулық, ақ адал еңбек т.б. айта берсе жетеді. Міне, ана ғұламаларда Алла сөзі емес, өз сөзі боп тұр. Берген кеңесі жақсы-ақ. Бірақ мөрленбеген. Бұл бірінші барша адамзатқа айтар ғақлия.

"Бес уақытта бес намаз біреуі қаза қалмасқа"-дейді тағы. Жаңағы тыйым мен ұлық істердің тілеуін Алладан тілеу, кешірім алу, оның ұлық екенін бес рет еске алып, шүкір ету, тәуба қылу. Жаныңды Алланың ерен күшімен тазалау, рух алу, оған деген махаббатты үстем қылу. Бұқар сөзі осы-дүр.

"Әй, айташы, Алланы айт", "Айтар болсаң Алланы айт"-бүкіл әңгіме барысы, басы Алла болуы керек деп тұр. Бәрін жаратушы, білуші, естуші Алланы айтсаң, ісің берекелі, өмірің мерекелі болады.

Төрт Шарияр Мұстафа

Нұсқап ашқан ғаламды айт-дейді әрі қарай. Олар - Ғазиреті Әубүкір (р.а), Омар (р.а), - Оспан (р.а), Әли (р.а).

Пайғамбарымыз (с.ғ.с), төрт ұлық сахабасы, халифтерді айт-дер-ді.

Бұрқанды, Құранды, иманды ұлық ет дей келе, он сегіз мың ғаламды айт-деп нықтап қояды. Сұлтанғали інішек (бұрынғы имам) былайша төпсірледі:

- Он сегіз мың ғаламның 6 мыңы жан-жануарға, 6 мыңы өсімдікке, 6 мыңы адамзатқа тиесілі-деп. Және осы біз басып жүрген жер-анадан өзге тағы сондай ғаламшар бар, әйтпесе болмақ. Анығы Аллаға белгілі. "Фатиха" сүресінде оны "әлхамдиллила рабул ғаламин"-деп білдірмей ме?!

Арсы менен Күрсін айт,

Лаухы менен Кәләмді айт.

Арсы - шетсіз-шексіз көк, Күрсі - тақ. Алла лә-мәкан (Абай) - мекенсіз. Дегенмен Алланың тағын (біз білмейтін) келтіріп тұр дана. Лауқы - тағдыр, әу баста рух үрленбей тұрғандағы адамның, адамзаттың тағдыры, Кәлам ол бізге жазылған тағдыр, әр адамның пешенесіне. Кімге Алла иман, байлық, ілім, өнер т. б. береді, оның бәрі осында жазылған-дүр.

Ақтан сия танытқан,

Дәуіт пенен қаламды айт.

Сауыт яки дәуіт - қорғалған, қалам - жазылған дүние. Міне, ақ қағаз аппақ боп тұр еді, қалам алдым, шайбақтап із түсті. Оған бірдеме жазылды.

Ол көңілді кірлейді, я көтереді көкке, шарықтатады.

Осы біздің түсінген түсінік (Мәшһүрше). Бала, жер жұтқан дене, қараң қалған бәрі онсыз да түсінікті болар дейім. Жанымыз ұшып, төніміз қалған кезде қараң қалмай не болады?..

Жуырда "Орталық Қазақстанда" (№19.15.02. 2018 жылы)"Бұқараның Бұқары" деген мақала жария болды. (Авторлары М.Тапашев, Б. Семқұл). "Бұқар да исламдық шарттарды азды-көпті білгені дау туғызбайды"- деп келтіріпті. Осынау азаматтарға берген менің азды-көпті жауабым. Айтпақшы:

Қара қылды қақ жарған, Наушаруандай әділді айт,-дегені бар ғой.

Ғәділдігін Наушаруандай ғәділге жеткерген,

Жомарттығын Атымтай Жомартпен өткерген.

Күнде мейман күзетіп Кесекілеп ет берген.

Имандының ісіне қарай бет берген.

Бір құдайдың дидаарын Сен көрмесей кім көрер?!

Бұқаркең жырының тағы дей кейіпкері Атымтай Жомарт. ҮІ ғасырда өмір сүрген деген жорамал бар. Ол аңыз, ауыз әдебиеті кейіпкері шығыс халықтарында.

Түп-төркіні Тай тайпасы ақыны Хатим ибн Абдалахка (Хатым-Ғай) саяды. Бірінші хикаятта ол жомарт боп көрінсе, екіншісінде асқан бай, таусылмас қазына иесі, берен жан, үшіншіде - тақыр кедей. Сонда да берен боп есептеледі.

"Мың бір түннің " т.б. шығармалар кейіпкері еді - Атымтай. Бұқаркең Абылай науқас болғанда айтқан еді. Нобайы соған келеді.

Халық қазақтың Атымтайы деп Абылайды бағалады.

Бұл тура баға еді. Қанша сынаса да даралық-даналық осылай дегізеді. Оны Мағжан ақын да жалғады.

Сол кезде ел қорғаған Абылайдың,

Қылсаң аз қанша тәуап мола-сына-деп.

Қазақ үшін жаралған, адам үшін, Алла үшін ақиқатты үкілеп жеткізген. Шіркін, сол заман-ай!

(Жалғасы бар)

Қ.ШЫНЫБЕКТЕГІ

Состязания чтецов

Наступивший год знаменателен 350-летним юбилеем Бухар жырау - нашего великого земляка, автора многих стихов, советника Абылай хана, соавтора степного закона «Жеты жаргы».

Юные жители села Гагаринское решили внести свою лепту в празднование юбилея известного жырау. Они собрались в Гагаринской школе, для того, чтобы принять участие в конкурсе на лучшего чтеца «Бұқаркең жырауды».

17 маленьких звонкоголосых читателей один за другим на-

изусть читали произведения Бухар жырау.

Организовала праздник библиотекарь местной модельной библиотеки Ирина Петровна Зезева при поддержке учителей начальных классов и преподавателей литературы. А оценивали искусство чтецов председатель первичной вет-

ранской организации Абышева Сагадат-апай и библиотекарь местной школы Абуева Ка-

мила. Много прозвучало в этот день различных произведений Бухар жырау и членам жюри

Р.ЕРШОВА

Дамудың жаңа мүмкіндіктері

Ағымдағы жылғы қаңтардың онында жазба нұсқасы толық жарияланған Қазақстан Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Жолдауында «алдыңғы қатарлы дамыған 30 елдің қатарына сенімді түрде кіруді қамтамасыз етеді» деген он міндет көрсетілген. Он міндет жазбаша түзел сипатталған.

Өндірістік процестерді цифрландыру, ресурстық потенциалды тиімді пайдалану, агроөнеркәсіп кешенінің жаңа технологиялық деңгейге көтеру, транспорт пен логистикалық инфрақұрылымды одан ары дамыту, жаңа технологияларды құрылыс пен коммуналдық тұрғын-үй шаруашылығына енгізу, қаржы секторын оңалту, адам капиталының сапасын арттыру, тиімді мемлекеттік басқару, заңның үстемдік етуі мен сыбайлас жемқорлықпен күресу және «Смарт Сити» технологиясын енгізу он міндеті көрсетілген.

Мемлекет басшысының Жолдауының бірінші міндеті - «Индустрияландыру жаңа технологияларды енгізудің көшбасшысына айналуы тиіс». Нақты бағдардың осылай түзілуі - уақыттың, заман талабының қажеттілігі екені даусыз. Өйткені, бүгінгі тренд, яғни, бәсекеге қабілетті болып, жаһандағы озық елдердің қатарына қосылу үшін бүкіл жұмыс үрдісін цифрландыру кез келген саланың сапасы мен жеделдігін, қолжетімділігін қамтамасыз етумен қатар, оның ашықтығына, әділдігіне, жариялылығына жол ашатын үрдіс. Бұл құқықтық мемлекет ретінде қалыптасып келе жатқан еліміз үшін басты талап. Шын мәнінде әділдік орнап, оған сенім бекіген мемлекеттің ғана болашағы жарқын болатыны белгілі. Елбасымыз да Жолдауында цифрландыру үрдісінің маңыздылығын жаңа технологиялық қалыпта біздің жұмысымызды, азаматтық құқықтарымызды қалай іске асыратынымызды, балаларымызды қалай тәрбиелейтінімізді түбегейлі өзгертіп жатқанымен және «көл-кесір мұнай» дәуірінің аяқталып келе жатқанымен байланыстырды. Мемлекет басшысы осы ретте елімізге дамудың жаңа сапасы қажеттігін атап көрсетті. Жаһандық трендтер көрсетіп отырғандай, ол, бірінші кезекте, Төртінші өнеркәсіптік революция элементтерін кеңінен енгізуге негізделуі тиіс. Кәсіпорындарымызды жаңғыртуға және цифрландыруға бағытталған, өнімнің экспортқа шығуын көздейтін жаңа құралдарды өзірлеп, сыннан өткізу қажет. Еліміздің бірнеше өнеркәсіптік кәсіпорнын цифрландыру жөніндегі пилоттық жобаны іске асырып, бұл тәжірибені кеңінен тарату керек. Бұл үшін тиісті заңнама қажет. Демек, бәсекеге қабілеттіліктің шешуші факторы да - цифрландыру.

Мемлекет басшысы Жолдауының үшінші міндеті «Ақылды технологиялар» - агроөнеркәсіп кешенінің қарқынды дамыту мүмкіндігі» деп аталады. Бұл бөлімде «шикізатты қайта өңдеуді қамтамасыз етіп, әлемдік нарықтарға жоғары сапалы дайын өніммен шығу қажеттігі», «аграрлық ғылымды дамыту мәселесі басты назарда болуға тиістігі» жазылады.

Жолдаудағы «алтыншы міндет» «қаржы секторын «қайта жаңғырту» деп аталады. Онда Елбасымыз «банк портфельдерін «нашар» несиеден арылту ісін аяқтау қажет» деп жазған. Билік банктермен еншілес болғандықтан, үкімет оларға қауіп төнгенде банктерді мемлекеттің ақшасынан, Ұлттық қор есебінен болса да құтқарып қалуға тырысады.

Мемлекет басшысының Жолдауында тоғызыншы міндет - «жемқорлықпен күрес және заңның үстемдігі». Елбасы Жолдауындағы басым бағыттардың бірі - жемқорлықпен күрес және заңның үстемдігі.

Елбасы жемқорлықпен күрес және заңның үстемдігіне де арнайы тоқталып, бұл бағыттағы жұмыстардың жалғаса беретіндігін айтты. Яғни, жемқорлық деректерінің алдын алу жұмыстарын күшейту керек. Жолдауда көрсетілген мақсат-міндеттер осыны көздейді. Бұл бағытта ауқымды жұмыстар атқарылуда. Тағы атап өтетіні, Жолдауда мемлекеттік органдардағы процестерді сандық жүйеге көшірудің маңызды екендігі айтылады.

Иә, биылғы Жолдаудағы әрбір міндет қазақстандықтар үшін таңсық дүние емес. Барлығы да еліміздің стратегиялық даму құжаттарында айқындалған, бүгіндегі даму бағытымыздың негізіне айналған шаралар. Елбасы бұл жолы олардың маңызын тағы да еске салып, уақыт айқындап отырған, жаһандық бәсекелестік талабы өзектілігін өткірлей түскен басымдықтарын жаңғыртып берді. Осылайша, басталған жылдың нақты жоспарын қолмен қойғандай өлшеп, сызып ұсынды. Бұқар жырау аудандық қазынашылық басқармасы Жолдауды қолдайды. Ендігі міндет - айқын да нақты бағдарларды нысана етіп, жұмыла жұмыс істеу.

А.БЛЯЛОВ
Бұқар жырау аудандық қазынашылық басқармасының басшысы

Ертеңің үшін жасалар қадам

Сәуір айының тоғызы күні Бұқар жырау ауданы әділет басқармасының басшысы Ардақ Айкенованың басшылығымен қазіргі таңдағы өзекті тақырыптардың бірі - латын қарпіне көшу жолында жасалып жатқан жұмыстар мен алдағы уақытта орындалуы тиісті мақсаттарды айқындаған дөңгелек үстел өтті.

Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы Ержан Найманбай, білім бөлімінің әдіскері Өсем Көшкінбаева, мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің бас маманы Айжан Мұратхан және әділет басқармасының қызметкерлері А.Түспекова, А.Сабырбаеваның қатысуымен өткен дөңгелек үстел барысында латын қарпіне көшу кездесетін қиындықтар қандай, оның шешілу жолында нені негізге алу керек екендігі талқыға салынды.

Бірнеше тарихи кезеңді басынан өткерген ана тіліміз бұндай қадамды алғаш рет басып отырған жоқ. 1929 жылға дейін халқымыз араб жазуы, XX ғасырдың басында Ахмет Байтұрсынұлының ұсынысымен қазақ фонетикасының ерекшеліктері ескеріліп жасалған, араб графикасына негізделген «төте жазу» пайдаланылған. 1929-40 жылдар аралығында латын графикасына негізделген әліпбиді жазу жүйесіне енгізіп, 1940 жылдан бері қарай кирилл графикасы әліпбиін қолданып келеміз. Осындай тарихы бар тіліміздің басынан өткерген әр кезеңіне тоқталған А.Сабырбаеваның баяндамасы біраз деректерге негізделіп жасалған екен.

Дөңгелек үстелге қатысушылардың барлығы баяндаманы тыңдап, бұл мәселеде өз ойларын ортаға салды. - Елбасы Н.Назарбаевтың 2017 жылғы 12 сәуірде «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласында ұсынылған бастамасын барша қарға тамырлы қазақ баласы бірауыздан қолдап, қолпаштап, бүгінде әліпбидің нұсқасы бекітілді. Біраз жұмыстар атқарылды. Тек осындай атқарылып отырған шаралар «бізде барлық

шаралар өткізілуде» деген белгі үшін ғана жасалмаса екен дейміз,- деді Е.Найманбай.

Ұсынылған нұсқаны тез меңгеруде жастар жағы шапшаңдық танытуда. Әр жаңашыл дүниені қалт жібермейтін жастардың ағылшын тілі мен интернет тілін жетік игеруін де байқауымыз.

- Осы жақын күндері №1 қазақ тірек мектебінің оқушылары арасында латын қарпіне алынған диктант өте жақсы деген нәтижені көрсетті. Ал, мемлекеттік қызметшілер мен мемлекеттік қызмет көрсететін ұйымдардағы қызметшілердің қазақ тілін меңгеру деңгейін анықтайтын «Қазтест» жүйесі кестеге сәйкес жылына 3 рет өткізіліп келеді,- дейді А.Мұратхан.

Бүгінде түркі халықтары арасында қолданылып жүрген латын әліпбиі елімізде көп нәрсені өзгертпек. Ұлттық санамыздың қайта жаңғыруына жол ашақ. Бүгінде насихаттау, түсіндірме жұмыстары жасалып жатыр. Соның белгісіндей, мектептерде оқушылар арасында дебаттар, ашық сабақтар ұйымдастырылуда. Оқушылар латын қарпін еркін меңгеріп, бұл бағытта өз белсенділіктерін көрсетуде.

Жиын соңында қазақ тілінің дәрежесін көтеруде әр адам өзі жұмыс жасауы қажеттігі, ана тілін қадір тұту, қазірдің өзінде өз ана тіліне мұрнын шүйіре қарайтындар көп екендігіне наразылығын білдірген А.Айкенова:

- Біздің әділет басқармасының қызметкерлері тілге қатысты мәселеге бей-жай қарамайды. Әрдайым ізденіс үстінде жүреді, түрлі мақалалар жазып, бұқаралық ақпарат құралдарына ұсынады. Латын әліпбиін игеріп әкету біз секілді орта жастағы жандарға қиындық тудыра да, уақыт өте келе меңгеріп әкетеміз дегім келеді. Сол үшін аянбай іздену, талпыну керек,- деді.

«Ел бүгіншіл, менікі - ертең үшін», - деп А.Байтұрсынұлы айтпақшы, ертеңгі ұрпақ қамы үшін жасалып отырған қадамымыз оңынан болсын, ағайын.

Б.ЖАКЕШОВА

Религия и общество

Как противостоят религиозному экстремизму

Реальность нашего времени такова, что вопросы повышения религиозной информированности и грамотности населения сегодня очень актуальны.

Об этом шла речь на встрече представителя отдела информационной работы районного молодежного ресурсного центра Светланы Колосковой с учащимися Токаревской средней школы и Агротехнического колледжа в поселке Г.Мустафина.

С.Колоскова открыла встречу и представила аудитории, еще одного участника - теолога общественного объединения Нурлы білім» Айдоос Абдрашева.

Встреча, посвященная профилактике религиозного экстремизма и терроризма, не первая в поселке Г.Мустафина. Этим проблемам представители Молодежного центра уделяют пристальное внимание. Угроза влияния на население, особенно подростков, различного рода деструктивных и радикальных религиозных течений велика. Поэтому крайне необходимо доносить правильную информацию о том, чтобы сохранить здоровую психику наших детей, уберечь будущих граждан от вовлечения в деструктивные секты и течения.

Известно, что контроль над сознанием человека становится разрушительным, когда с его помощью подрывается способность думать и действовать независимо. Применение контроля сознания в деструктивных культах направлено именно на разрушение подлинной личности человека,

его поведения. Такими людьми впоследствии легко управлять. Ведь в результате такого воздействия его в первую очередь отрывают от традиционных канонов веры, от семьи и близких. Человек становится отрешенным от общества, от его моральных устоев, его дальнейшие действия и жизнь уже не принадлежат ему самому, а зависят от управления извне. Именно такие люди совершают террористические акты, уезжают воевать в другие страны, становятся управляемым орудием массовых убийств, словом, опасными для общества и человечества. Поэтому крайне важно уберечь население, особенно детей и подростков, научить распознавать и не попадать под влияние деструктивных течений и сект.

Важным аспектом в этой профилактической работе является разъяснение вопросов традиционного ислама, общечеловеческих норм и правил поведения.

Как было отмечено теологом Айдоосом Абдрашевым, уберечь человека легче, чем вырвать его из догм радикализма. И хотя сегодня в этом направлении работает масса специалистов, открыты реабилитационные центры, в которых сами религиозные объединения, специальные теологические и информационные группы работают с такими людьми, угроза вовлечения в радикальные религиозные течения все

новых жертв реально существует. Именно для этого проводятся встречи с населением, оберегая граждан от вовлечения в деструктивные секты и течения.

В нашей стране разработана государственная программа по противодействию религиозному экстремизму и терроризму с привлечением квалифицированных теологов, религиоведов, психологов, а также представителей религиозных объединений и НПО. Этим вопросам уделяет пристальное внимание Президента страны в его ежегодных Посланиях. Ведь от этого зависит будущее нашей страны, благополучие ее граждан. К сожалению, плачевных примеров других стран мира, привлекающих своими природными ресурсами, подвергшихся давлению извне посредством цветных революций, уже есть немало, сказала С.Колоскова.

На встрече с молодежной аудиторией беседа лекторов была построена в многогранном диалоговом ключе. Подросткам в простой и доступной форме были рассказаны возможные механизмы деятельности деструктивных религиозных сект, о том, как отличить их псевдоучения, уметь противостоять психологическому давлению. Главное в этой работе, это знания, хорошая информированность и личное поведение.

Представители молодежной аудитории с большим вниманием отнеслись ко всему услышанному, давали ответы на поставленные тестовые вопросы, сами спрашивали специалистов об интересующей информации.

Т.КУРБАНОВА

Стартовал весенний призыв

В Казахстане стартовал весенний призыв на срочную воинскую службу. Весной 2018 года в Вооруженные силы РК планируют принять свыше 16 тысяч граждан 1991-2000 годов.

Призыв начинается в соответствии с Указом Президента Республики Казахстан от 28 февраля 2018 года №644 «Об увольнении в запас военнослужащих срочной воинской службы, выслуживших установленный срок воинской службы, и очередном призыве граждан Республики Казахстан на срочную воинскую службу в марте-июне и сентябре-декабре 2018 года».

Призыву на срочную воинскую службу

подлежат граждане в возрасте от 18-ти до 27 лет. Призывникам необходимо прибыть в управления и отделы по делам обороны по месту своего воинского учета, где будет проведено медицинское освидетельствование и определение годности к воинской службе.

Как и прежде, комплектование будет осуществляться по экстерриториальному принципу. То есть призывник на-

правляется на службу в другой регион. При отборе и распределении молодого пополнения по воинским частям будут учитываться специальности призывников, полученные до призыва.

Для оперативного решения вопросов о порядке проведения призыва и медицинского освидетельствования в Министерстве обороны РК весь период будет работать «горячая линия». Ответственные должностные лица дадут разъяснение, ответят на интересующие граждан вопросы.

Получить консультацию можно, позвонив по телефону: 8 (7212) 72-13-89, 72-16-06.

Отдел по делам обороны

“Дамумед” - өмірге жаңа қадам

Өткен аптада, сәуір айының 6-жұлдызында Ботақара кентінің мәдениет үйінде “Дамумед” жаңашылдығын түсіндіру үшін кенттік әкімдік пен орталық аудандық аурухана аудан мекемелері қызметкерлерін жинады.

“Айшылық алыс жерлерден, көзіңді ашып-жұмғанша, жылдам хабар алғызған” дәуір бізге жетті. Соған байланысты, үйіңде, жұмысыңда отырып-ақ учаскелік дәрігерге белгілі бір уақытқа жазыласың. Сол уақытта қабылдауға бара қоясың. Ыңғайлы ма, әрине, ыңғайлы.

Аталмыш кездесуді директордың әдістемелік жұмыстарын ұйымдастыру және ТЖ бойынша орынбасары Жеңіс Төлеуханов ашып, сөз кезегін орталық аурухана директорының амбулаториялық-емханалық жұмысы бойынша орынбасары А.Мергенбаеваға берген болатын.

Емханаға көрі де, жас та барады. Өйткені емхана қызметкерлері ауданымыздың әрбір тұрғынының денсаулығын қатаң бақылауда ұстайды. Екпелер егеді,

науқастанған жағдайда дәрілер тағайындайды, басқаша айтқанда, үлкен жұмыс атқарады.

Кездесудің күн тәртібі - “Дамумед” мобильді қосымшасына тіркелу, қалалық клиникалармен келісім-шарттар, жеңілдікпен берілетін дәрі-дәрмектер жайында өрбіді.

Аурухана мен емхананың жұмыс ауқымы өте үлкен. Мұнда келген адам дертіне дауа іздейді, ашуланшақ, күйгелек болады. Осындай жағдайда әрбір мейірбикенің, дәрігердің жай айтылған сөзі де ол адамға үлкен медеу. Алайда, медицина қызметкерлері кей кезде осы үдеден шықпай жатады.

Айгүл Сағдатқызы егжей-тегжейлі өмірге қадам басқан жаңашылдық - “Дамумедке” тіркелу, авторизациялану жайында айтып берді. Денсаулық үшін бірге жауапкершілік көтеру - заман талабы. Осыны залда отырған әрбір адамға барынша түсіндірді.

Бұқар жырау ауданы тұрғындары орталық аурухананың жасаған келісім-шарттары негізінде Қарағанды қаласындағы “Ависта” ЖШС-не, облыстық кардиоорталыққа, аумақтық акушерлік-гинекологиялық орталыққа, облыстық қан орталығына, облыстық жақ-бет ауруханасына, “Олимп” диагностикалық лабораториясына, №1 емханаға, перинаталды орталыққа, “MD Vision” ЖШС, облыстық медициналық орталық, облыстық клиникалық аурухана, Мақанов атындағы облыстық орталық, облыстық балалар клиникалық ауруханасы, Теміртау қаласындағы №1 емхана, “Қарағанды Мемлекеттік Медицина Университеті” диагностикасы, “Гиппократ” ЖШС, Шахтинск қаласындағы емхана, “Будь здоров” медициналық орталығына жолдамамен барып, тексерілуден өте алады екен.

Амбулаториялық деңгейде арнайы емдеу өнімдерімен, жеңілдікпен дәрілік препараттармен аудан тұрғындарын қамтамасыз ету де назардан тыс қалмаған. Тізілімде әрбір науқас түрі бойынша көптеген дәрілік препараттардың атаулары берілген.

Айгүл Сағдатқызы мен Жеңіс Төлеуханұлы жиналған жұртшылыққа көптеген ақпараттар берді. Тұрғындар түшкіріп, жөтеліп, ауырып қалған жағдайда дәріханаға барып, дәрі сатушылардың нұсқаулары бойынша дәрілік препараттар сатып алады, өз бетімен емделеді. Осы жерде отырған адамдарға ешқашан да өз бетімен емделуге болмайтынын, білікті дәрігерлерден рецепт жаздырып алып, онан соң ғана емдік препараттарды қабылдау

керектігін түсіндірді.

Бүгінгі таңның бір қолайсыздығы - жалпы практикадағы дәрігердің баланы да, үлкенді де қарайтыны. Дәрігер қабылдауына кіру үшін бір кезекте жас бала да, зейнет жасындағы адамдар да отырады. Ал кезегі келіп, кабинетке кіргенде, онда түрлі деңгейдегі бұл кабинетке қатысы жоқ медициналық персонал тізіліп тұрып, науқас адам мен дәрігердің арасындағы диалогты бар ынтасымен тыңдап тұрады. Сонда олардың өз кабинеттері қайда, жұмыстарын кім атқаруда, бұл да түсініксіз. Дәрігер алдында киім шешіліп, кеуде тұсы тыңдалып жатқанда, немесе жүрек қызметін түсіріп жатқанда жанына туысын ертіп, осы кабинетке қаратуға тағы да бір медицина қызметкері кіреді, ол әрине, шымылдықтың арғы жағында аппаратқа түсіп жатқан кім екенін қарап кетеді. Немесе, жұмысыңнан сұранып, дәрігер қабылдауына барасыз, ал ол дәрігер ауыл медицина қызметкерлерінен есеп қабылдап жатады. Науқастың жұмыстан сұранып келгені ол кісінің қаперіне де кірмейді. Амал жоқ, енді басқа күні жұмыстан тағы сұранасыз. Міне, біздің орталық ауруханадағы орын алған жағдай осындай.

Бұл күні жиналған қауым өздерін алаңдатып жүрген көптеген сұрақтар қойды. Айгүл Сағдатқызы олардың бәріне барынша жауап беруге тырысты. Қазақстан бойынша санаулы Медицина Университеттері педиатрия бөлімдерін жауып тастағанын, бірақ жақын арада ол бөлімдер қайта ашылатынын, медицина жоғары оқу орындарына гранттар өте аз бөлінетінін, ал ақылы бөлімнің бір жылы 700 мыңнан асатынын, сондықтан ата-аналардың қалталары мұндай қаражатты көтере алмайтынын, жұмыс орынында зейнетке шыққан білікті дәрігерлер жылдан-жылға қалдырылып жатқанын, егер олар жұмыстан кетіп қалған жағдайда орнына маман табылмайтынын айтты. Бұл - республикалық деңгейде көтерілуі тиіс мәселе екендігіне тоқтала кетті.

Жеңіс Төлеуханұлы педиатрлық учаскелер өмірге қайтып келетінін, өз бетімен емделу, антибиотиктерді үнемі қолдана беруге болмайтынын, олар адамдарға қартайған шақта қажет болатындығын, себебі олар қолдана берген соң, адамға әсер етпей қалатындығын өңгімелеп берді.

Жас аналардың кейбірі балалары суық тиіп ауырғанда үйлерінде градусниктің, ыстық түсіретін дәрілердің де болмайтынын, осындай жағдайда олар дәрігерді тосып отыра беретінін, ал ауруханаға жатқызған жағдайда, ананың баласына ие болмай, ұялы телефонда, әлеуметтік желілерде тапжылмай отыратынын, баласы тіпті әкімшілік отыратын қанатқа да өтіп кететінін, оларды медициналық персонал ана-

сына қайтаратынын өкінішпен айтты. Отқа да, суға да білместікпен түсіп кететін балаға ананың күтімі, қарауы

өте керек. Бұл жиынға қатысқан аналар мен әжелер өздері үшін көптеген пайдалы кеңестер алды деген ойдамыз.

“Дамумед” мобильді қосымшасының жұмысы интернет жылдамдығына байланысты. Осы сала мамандары адамдарға жоғары сапалы қызмет көрсетеді деп сенеміз.

Бұл күнгі көтерілген басқа да мәселелерге - диагноздың дұрыс қойылуы, дәрілерге сезімталдықтың тексерілуі, тегін дәрілермен қамтылу, бөлімдерде бос төсектер бола тұра, науқастарға орын жоқ делінетіні, т. б. көптеген сұрақтар болды. Әрбір сұраққа жауап жеке және тұшымды жауап берілді.

Аудан тұрғындарымен дәрігерлердің осындай кездесуі жиі өткізілсе деген тілек айтамыз өз тарапымыздан. Ботақара кенті тұрғыны М.Ибраева дәрігерлерге берген ақпараттары үшін көпшілік атынан алғыс айтты.

Қ.АХМЕТОВА

Д.Торжановтың суреттерінде: залдан көрініс; дәрігер А.Мергенбаева.

Проект обеспокоил население

6 апреля в Доме культуры поселка Г.Мустафина под председательством акима поселка Х.Рыспекова прошли публичные слушания по вопросу разработки песчано-гравийного карьера. Слушания прошли по инициативе ТОО «OTALTD», именно это предприятие намерено начать разработку добычи песка и гравия на землях степного массива между поселком Г.Мустафина и селом 1 Мая, так как эта территория частично принадлежит поселку Г.Мустафина и частично сельскому округу Тузды, к которому относится село 1 Мая, на слушания пришли жители обоих населенных пунктов. Стоит отметить, что явка населения была как никогда высокой, потому что вопрос разработки карьера оказался более чем животрепещущим для всех.

От ТОО «OTALTD» в публичных слушаниях приняли участие Ибрагим Асанов, который не пожелал озвучить свою должность, а назвался просто представителем ТОО и Карина Шахбазова - инженер-проектировщик ТОО.

Выступая перед жителями, К.Шахбазова сказала, что планируемая добыча и отработка песчано-карьерной смеси будет вестись с минимальным количеством пыли, и это, по словам инженера-проектировщика, огромный плюс для поселка. Так же были обещаны новые рабочие места и социально-экономические отчисления на развитие региона. Акцент сделан и на том, что ТОО уже получило все необходимые согласования и документы на планируемую добычу в области промышленной безопасности и другие документы. Полностью расписаны мероприятия по защите окружающей среды, полученны справки о том, что на данном участке нет захоронений животных, павших от сибирской язвы, не водятся животных и растений, занесенных в Красную книгу и так далее.

Работы ТОО планирует проводить в соответствии с проектом и нарушений никаких не будет.

После своего выступления К.Шахбазова предложила жителям задавать интересующие их вопросы. Как оказалось, их возникло немало. Первое, что интересовало жителей обоих сел, это метод отгрузки готовой продукции и ее вывоз.

Данный механизм у ТОО простой - песок планируют вывозить автосамосвалами, а это значит, что автомобильные дороги в скором времени придут в негодность. Хотя ТОО обещает, что путь вывоза песка не будет лежать через поселок, а дороги планирует периодически ремонтировать.

Но если даже учесть, что производство не будет технологически пыльным, как обещает инженер-проектировщик, то пыль от едущих огромных самосвалов по степным дорогам будет такой, что о нормальной экологической обстановке в поселках не может идти и речь.

Большую обеспокоенность жителей вызвал и тот факт, что одновременно с добычей песка и гравия в поселке станет подниматься уровень подземных вод, который и без того высокий. О том, какую это таит в себе опасность, пострадавшим от сильного наводнения в 2015 году жителям поселка Г.Мустафина и станции Нура, объяснять не приходится.

Плюс были озвучены вопросы нарушения и без того неблагоприятной экологической обстановки для населения, сельскохозяйственных угодий, о том, что в округах и без того не хватает пастбищ для выпаса скота и другие.

Активно приняли участие в обсуждении данного вопроса жители А.Уралинов, Г.Турсинов, С.Алдангаров, В.Берент, М.Альжанов.

В итоге публичных слушаний разгорелась полемика между жителями и представителем ТОО И.Асановым, из которой было понятно, что все жители единогласным решением сказали твердое «Нет» открытию карьера. Более того, М.Альжанов, выступил с инициативой написать обоснованное письмо-обращение акиму Карагандинской области Е.Кошанову о недопущении открытия и разработки песчано-гравийного карьера.

По завершению публичных слушаний все присутствующие в зале жители обоих округов поставили под этим документом свои подписи.

Т.КУРБАНОВА

Дінің - асыл дінгегін

Наурыз айының 9-жұлдызында Үштөбе орта мектебінде ата-аналар, ұстаздар, мектеп оқушыларының қатысуымен ақпараттық-түсіндіру шарасы өтті.

Аталмыш кездесуге ақпараттық түсіндіру тобының мүшесі, дінтанушы Тұрар Түгелұлы Абуев, "Қарағанды облысы конфессияаралық қатынастардың проблемаларын зерттеу және талдау орталығы КММ басшысы Жанболат Ахуанұлы Сектай, аудан әкімінің орынбасары А.Ақпанова, дін мәселелері жөніндегі ҒЗТО діни бірлестігінің зерттеу бөлімінің бастығы Галина Николаевна Новикова, аудандық ішкі саясат бөлімінің басшысы А.Жексенбаева қатысты.

Айғаным Жолшорақызы жиналған қауымды шараның мақсатымен, келген қонақтармен таныстырып, сөз кезегін Жанболат Ахуанұлына берді.

- Қазақстан - тыныштық аралы деп аталады. Дегенмен, қауіп жоқ деп айтуға болмайды. Елімізге әртүрлі тәсілдермен діни радикалдар кіріп алып, өздерінің ықпалдарын жүргізуде. Бұндай ықпалдарға берілгіш әлеуметтік аз қамтылған адамдар, жұмыссыздар, жастар. Осыған орай, дінге қатысты құжаттар өмірге келіп жатыр, олар мына қоғамымызға өте қажет.

Қарағанды облысы бойынша ақпараттық топ өз жұмысын елімізде дін саясатының ағымын, жастардың діни түсініктерін зерттеу бағытында жүргізуде, деген болатын.

Әрбір жас адам - өз елінің экономикасын дамытушы, қоғамын алға бастайтын кешбасшы. Осы адам санасының түрлі түсініктермен, ағымдармен уланбауы, өмірге сеніммен қадам басуы - үлкендерге сын.

Келесі боп сөз алған дінтанушы Тұрар Түгелұлы діннің нәзік нәрсе екенін, әр адам дінге өзінше қарайтынын тілге тиек етті. Деструктивті діннен жастарды қорғау - адамзат үшін маңызды. Ол еліміздің алға басуын тежейді, барлық асыл құндылықтарымыздан айырады. Жас адамның санасы мен сезімі - жамандықтардан, арамдықтан ада, жүректері таза. Алайда деструктивті дінімізді қараушылар осы ақ қағаздай пәк жүректі жастарымызды құрықтарына түсіріп, оларды еліне, Отанына, ата-анасына, бауырына деген сүйіспеншіліктен ада қылады. Ақты қара, қараны - ақ деп көрсетуге тырысады.

Сөйтіп, желкілдеп өсіп келе жатқан жастың санасы уланады. "Отан - отбасынан басталады" дейді халық даналығы. Әрбір бала өз отбасында жылылыққа, мейірім шапағатына қанып өсуі керек. Отбасында көргені қатігездік болса, ол жылылыққа толы мекен іздеп, қарниетті адамдарға сенім артып, артынан опық жеп жатады.

Осындай жандар алты құрылықтан асып өтіп, қолдарына қару алып, бейкүнә жандардың обалын мойындарына жүктеуде. Дестүрлі діннен хабары жоқ жастардың біршамасы ұлтымыздың келбетіне жат оғаш қылықтар танытып, жағамызды ұстатып жататын кездер де болады.

- Әрбір адамның жүрегінде орын алатын құдайға деген жақындық басқа адамдар үшін проблема тудырмауы керек. Мектеп қабырғасындағы оқушының, жоғары оқу орындарындағы студенттің діни сауаттылығын көтеру үшін аталған оқу орындарында "Зайырлық және дінтану негіздері" пәнін енгізу қажет, дейді өз сөзінде дінтанушы маман. Елімізде 18 діни конфессия, 500-ден аса миссионерлер әрекет етуде. Діни бағытта шетелдерде оқып келген адамдар елімізге оралып,

теріс бағыттағы жұмыстар жүргізуде, дейді Тұрар Түгелұлы. Ендігі уақытта шет елдердегі діни оқуларға баратын тәртіп өкімет тарапынан қатаң бақылауға алынып, тек мемлекетаралық келісім-шарттар арқылы жүзеге асырылатын болады. Бір адамның бірнеше рет үйленіп, өмірге сәбилер әкеліп, анасын талақ қылып тастап кетіп

занды некеге тұрмаған жұбайлардың некесін мешіт қызметкерлері қия алмайды. Ал неке қиылмаған соң қандай да бір қатынастарға бару - асыл дініміз тарапынан күнә болып табылады, дейді баяндамашы.

Сонымен бірге ол жастарға әлеуметтік желілердегі діни парақшаларға абайлап қарауды, ондағы жазбаларды, аудио, видео өнімдерді қарағанда сақтық танытуды, оларды басқаларға жіберуді жүзеге асырмауды тапсырды. Мәнісін түсінбей, басқа біреуге жолданып жіберген теріс ағымдағы уағыздар үшін азаматтар қылмыстық жазаға тартылатынын, ал діннің түсініксіз жақтарын мешіттерге келіп, имамдардан қанығуға болатынын айтты.

Мұнан соң Галина Новикова да жиналғандарға ақпарат беріп өтті.

Айта кетерлігі, Қазақстан Республикасы бойынша осындай 23 мыңға жуық іс-шара өтіпті. Бұл жолда тоқтамау, жалықпау, қажымау керек. Бұндай әрекеттер еліміздің тыныштығы, адамдардың бірлігі мен берекесі үшін қажет.

жатуы да әредік болсын кездесіп жатыр. Ана шарасыз, бала - асыраушысыз қалып жатқан жағдайда қандай әрекет қылмақ керек? Ендігі уақытта мемлекет заңнамасына сай тиісті орында

Қ.АХМЕТОВА

Д.Торжановтың суреттерінде: шара президентіміз; Ж.Сектай жұмыс етінде; мектеп оқушылары.

В программу «С дипломом в село!» внесены изменения

В Правила предоставления мер социальной поддержки специалистам в области здравоохранения, образования, социального обеспечения, культуры, спорта и агропромышленного комплекса, прибывшим для работы и проживания в сельские населенные пункты, утвержденные приказом Министра национальной экономики от 6 ноября 2014 года №72, с 2018 года внесены некоторые изменения.

Так, с текущего года прием документов, необходимых для получения мер социальной поддержки, при обращении специалиста на альтернативной основе осуществляется через некоммерческое акционерное общество «Государственная корпорация «Правительство для граждан».

Второе важное изменение – формирование очередности. При недостатке бюджетных средств для оказания мер социальной поддержки специалистам, Комиссия рекомендует акимату района приостановить сроки предоставления мер социальной поддержки путем формирования очередности из числа претендентов на получение мер социальной поддержки по дате подачи заявления специалистами.

Сроки повторного рассмотрения документов специалистов, состоящих в очереди на получение мер социальной поддержки, не превышают более одного года.

На 2018 год в рамках реализации программы «С дипломом в село!» в нашем районе было предусмотрено 146 млн тенге для выплаты подъемного пособия 71 прибывшим специалистам и выдачи бюджетного кредита 37 специалистам.

Сумма выплачиваемого подъемного пособия на одного специалиста составляет 168 350 тенге, сумма бюджетного кредита до 3 607 500 тенге. На сегодняшний день все имеющиеся средства освоены и начата работа по приему документов на оказание мер социальной помощи путем формирования очередности из числа претендентов по дате подачи заявления специалистами.

Информация по спискам получивших и состоящих в очереди, доступна на сайте ГУ «Отдел экономики и финансов Бухар-Жырауского района»: //economika.bukhar-zhirau.kz/.

Д.ТЕМИРЖАНОВА, заведующая сектором отдела экономики и финансов

Құрметті бұқаржыраулықтар!

Қалалар мен аудан халықтарының өмір жайлылығын қамтамасыз ету және сыртқы бейнені жақсарту үшін 2018 жылдың 9 сәуірі мен 31 мамыр аралығында Қарағанды облысының қалалары мен елді мекендерін абаттандыру, санитарлық тазалау және көгалдандыру бойынша көктемгі екі айлық жарияланды.

2018 жылғы 14, 21, 28 сәуір және 12, 19, 26 мамыр аудандық сенбіліктер өткізу күндері болып анықталды.

2018 жылғы 28 сәуір және 26 мамыр облыстық сенбіліктер өткізу күндері болып анықталды.

Әрбір бейсенбі санитарлық күн болып жарияланды.

Шаруашылық субъектілерінің, шаруа қожалықтарының, жеке меншік кәсіпорындардың басшыларын тұрғындарға қоқыс шығаруға ықпал жасауды сұраймыз.

Аудан тұрғындарын, мекеме және ұйымдардың басшыларын ауданның елді мекендерін көркейту және санитарлық тазартуға белсенді қатысуға шақырамыз.

Қоқысты және қатты тұрмыстық қалдықтарды арнайы белгіленген жерлерге шығару қажет.

Қоқысты арнайы белгіленбеген жерге шығарғаны үшін айыппұл салынады:

- жеке тұлғалар үшін – 20 АЕК дейін;

- ЖК және лауазымды тұлғалар үшін – 20 дан 40 АЕК дейін;

- заңды тұлғалар үшін – 50 ден 100 АЕК дейін.

Тұрғын үй коммуналды шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі

Уважаемые бухаржыраусцы!

Для улучшения внешнего облика и обеспечения комфортности проживания населения в городах и районах области, с 9 апреля по 31 мая 2018 года объявлен весенний двухмесячник по благоустройству, санитарной очистке и озеленению населенных пунктов Карагандинской области.

Днями проведения районных субботников определены 14, 21, 28 апреля и 12, 19, 26 мая 2018 года.

Днями проведения областных субботников определены 28 апреля и 26 мая 2018 года.

Еженедельно «четверг» объявлен санитарным днем.

Руководителям хозяйствующих субъектов, крестьянских хозяйств, частных предприятий просим оказать содействие населению в вывозке мусора.

Просим население района, руководителей учреждений и организаций всех форм собственности принять активное участие в санитарной очистке и благоустройстве населенных пунктов района.

Вывоз мусора и твердо-бытовых отходов необходимо производить в специально отведенные для свалки места.

За вывоз мусора в не отведенные для этого места налагается штраф:

- для физических лиц – до 20 МРП;

- для ИП и должностных лиц – от 20 до 40 МРП;

- для юридических лиц – от 50 до 100 МРП.

Отдел ЖКХ, ПТ и АД

В настоящее время ведущим приоритетом социальной политики государства является содействие активной занятости населения. Реализуются государственные программы, направленные на занятость населения и ряд программ по развитию предпринимательства и поддержке малого бизнеса.

Выполняют эти функции Центры занятости, которые являются основными проводниками государственных программ. Сегодня Центрами занятости активно реализуется Программа развития продуктивной занятости и массового предпринимательства.

Как известно, в рамках реализации Послания народу Казахстана от 10 января 2018 года «Новые возможности развития в условиях четвертой промышленной революции», Министерством труда реализуется проект «Развитие рынка труда в свете требований новой экономики».

Целью проекта является построение системы, обеспечивающей экономикой качественными кадрами, способными создавать и трудиться в новых экономических условиях. Для этого необходимо эффективное обеспечение продуктивной занятостью и вовлечение в массовое предпринимательство самозанятого и безработного населения.

Эти и другие задачи стоят перед Центрами занятости на местах. Сегодня о ходе реализации Программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства по Бухар-Жыраускому району рассказывает директор Центра занятости Гульзат Сатаева.

Наш разговор я хочу начать с итогов прошлого года. Так, в рамках реализации Программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства в 2017 году было освоено 640,2 млн тенге.

Из них на реализацию первого направления, предусматривающего обеспечение техническим и профессиональным образованием и краткосрочным профессиональным обучением, было направлено 23,9 млн тенге.

На реализацию второго направления, то есть на развитие массового предпринимательства – 516,7 млн тенге. И третьего направления – развитие рынка труда через содействие занятости населения и мобильность трудовых ресурсов – 96,6 млн тенге.

Мерами занятости было охвачено 3240 человек, из которых 1515 человек или 47% непродуктивно самозаняты граждане, статусы которых были установлены в ходе повторного обхода.

В итоге, в прошлом году создано 732 рабочих места, трудоустроено 2784 человека или 93% от числа обратившихся (2989 чел.), обеспечены временной занятостью 205 человек.

Направлено на техническое и профессиональное обучение сроком на 2 года 10 месяцев 59 человек. Все они были направлены учиться именно по востребованным на рынке труда вакансиям.

На краткосрочных курсах прошли обучение 256 безработных, трудоустроено после обучения 138 человек, или 72%.

В рамках второго направления программы 101 житель на-

шего района получил кредиты на общую сумму 516,7 млн тенге, было создано 42 рабочих места.

Обучение основам предпринимательства по проекту «Бастау Бизнес» прошли 173 человека, из них получили кредиты 30 на сумму 144,7 млн тенге.

По итогам 2017 года создано 40 социальных рабочих мест, трудоустроено на постоянные рабочие места 100%.

Молодежную практику прошли 38 выпускников, процент трудоустройства составил 90%. Временной занятостью были обеспечены 250 человек, которые работали на общественных работах с минимальной заработной платой.

Также хочу отметить, что решением X сессии Карагандинского областного маслихата от 29.09.2017 года был утвержден перечень 7 инфраструктурных проектов в рамках Программы на сумму 41139,0 тыс тенге с обеспечением временной занятостью 18 человек из числа безработных, в том числе через Центр занятости 12 человек.

Вкратце, таковы итоги реализации Программы в 2017 году.

- А какие задачи стоят перед Центром занятости и местными исполнительными органами в текущем году?

Перед нами стоит много задач. В настоящее время проходит трансформация деятельности государственных центров занятости в стране. Она предусматривает создание трудовых институтов обслуживающих граждан. Это означает, что частный сектор будет способствовать профориентации безработных граждан, организации их обучения и трудоустройства. Все эти изменения позволят расширить институты рынка труда, оказывающие услуги по содействию занятости, обеспечить их доступность для граждан и повысить качество за счет конкуренции.

Сегодня перед нами стоят такие задачи, как внедрение адресной социальной помощи нового формата, формализация самозанятого населения, модернизация системы социального обслуживания, цифровизация сферы, предусматривающая внедрение электронной биржи труда, электронных трудовых договоров. Как известно, адресная социальная помощь нового формата введена с начала этого года. На выплату АСП в текущем году предусмотрено 50 млн тенге. На сегодняшний день в Центр занятости за АСП обратилось 143 семьи в них 646 человек, назначено пособие 127 семьям на сумму 7400 тыс.тенге.

План трудоустройства на 2018 год составляет 1840 человек, из них 600 человек молодежи. Планируется создать 700 новых рабочих мест. Направить на краткосрочное профессиональное обучение 99 безработных, создать 40 социальных рабочих мест, организовать для 40 выпускников молодежную

практику.

В целом на реализацию Программы в 2018 году предусмотрено 166 млн тенге, в том числе на профобучение – 55 млн тенге, на организацию общественных работ – 35 млн тенге, создание рабочих мест на молодежной практике и СРМ – 28

стимулирования. Планируется полноценное использование электронной биржи труда, внедрение Единой системы учета электронных трудовых договоров.

По поручению Главы государства, в ходе подготовки к внедрению системы медицин-

млн тенге и содержание Центра занятости – 47 млн тенге.

Кроме того, выделено 512 млн тенге для выдачи кредитов 107 участникам программы, средняя сумма кредита составит 4 млн. 800 тыс тенге. На кредитование стартап-проектов – 102 млн. тенге, на гарантированное бизнес-проектов – 63 млн тенге и дополнительные средства на микрокредитование в сфере животноводства 360 млн тенге. Всего планируется освоить в 2018 году на кредитование – 974 млн тенге.

В 2018 году разработан комплекс мер, включающий в себя цифровизацию сферы занятости и предоставления социальных гарантий с учетом

ского страхования проводится работа по формализации самозанятого населения. На первом этапе 1 апреля 2017 года численность неактуализированных граждан по району составляла 16 128 чел., тогда как на сегодняшний день количество уменьшилось до 8709 чел.

В районе создана рабочая комиссия по формализации самозанятого населения, на заседании которой утвержден план организационных мероприятий по реализации Дорожной карты по формализации на 2018 год. Одним из мероприятий районного плана являются организация выездов членов рабочей группы в населенные пункты для выявления статусов

неактуализированной категории населения и вовлечения неформально занятых в систему пенсионного, социального и медицинского страхования. График выездов рабочей группы уже осуществляется с начала апреля.

Задачей службы занятости совместно с государственными органами является недопущение и выявление неформальных трудовых отношений, вовлечение в программу развития продуктивной занятости, лиц с категорией «работающие без ОПВ» в количестве 5941 чел.

- Гульзат Сабитовна, расскажите нашим читателям, с чего началась трансформация районного Центра занятости? И какие преимущества от нее уже смогло получить население?

В рамках реализации Послания Главы государства народу Казахстана «Третья модернизация Казахстана: глобальная конкурентоспособность» с 8 января 2018 года все Центры занятости районов и городов переходят на новый формат работы: проактивная работа с работодателями, адресная работа с соискателями, внедрение Электронной биржи труда.

На первом этапе, трансформация работы Центров занятости осуществляется в пределах норм действующего Закона РК «О занятости населения» с внедрением отдельных новых подходов, реализуется новая маркетинговая стратегия.

В районе на первом этапе трансформации Центра занятости были проведены мероприятия по инфраструктурному обновлению. Наше учреждение получило новое помещение. Сегодня мы находимся по адресу: п.Ботакара, ул.Бухар жырау, 56 а. В Центр занятости приобретена новая мебель, предусмотрены средства на компьютеры и другую оргтехнику.

Все это дает нам возможность более эффективно и качественно работать. Внедрять новые механизмы деятельности по поставленным перед нами задачами по обеспечению активной занятости населения.

- Спасибо за интервью.

Записала Т.КУРБАНОВА

На фото Д.Торжанова: Г.Сатаева; специалисты Центра занятости.

ПЯТЬ СОЦИАЛЬНЫХ ИНИЦИАТИВ ПРЕЗИДЕНТА

РАСШИРЕНИЕ МИКРОКРЕДИТОВАНИЯ

В городах и моногородах микрокредиты предоставляются через 7 банков второго уровня, 2 микрофинансовые организации, фондирование которых осуществляется через фонд развития предпринимательства «Даму»

Кредиты в сельских населенных пунктах предоставляются через Фонд финансовой поддержки сельского хозяйства, а также 13 микрофинансовых организаций и более 100 кредитных товариществ, фондирование которых проводится через АО «Аграрная кредитная корпорация»

Льготные микрокредиты предоставляются на срок до 5 лет. А для проектов в сфере животноводства и создания сельскохозяйственных кооперативов – до 7 лет. Годовая эффективная ставка вознаграждения – не более 6% годовых